

РЕСПО

**РЕГИОНАЛНО ЕЛЕКТРОННО
СПИСАНИЕ ЗА ПРИОБЩАВАЩО
ОБРАЗОВАНИЕ**

РЕСПО

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

БРОЙ 2 юни 2022 г.

**РЦППО-
МОНТАНА**

СЪДЪРЖАНИЕ

РЕСПО

РЕСПО Екип	стр.4
Приветствие—Диана Божинова	стр.6

I. Събития и мероприятия

Регионална конференция „Приобщаващо образование—различни възможности, равни шансове за успех“ - Диана Божинова, Виолета Цветанова	стр.8
Втори юни - Ден на Ботев и на загиналите за свободата на родината - Лъчезар Лазаров	стр.11
Фолклорна плетеница - Анжела Борисова	стр.12
Приключения в Музейко -Даниела Алексиева	стр.13
Великденска работилница -Виолета Цветанова	стр.14
Участие в конкурс „Великден—празникът на празниците“ - Валя Петрова	стр.15
В духа на традициите—Лъчезар Лазаров	стр.16
Лазаровден в детската градина—Виолета Цветанова	стр.17
Празнични проектно-базирани обучения—Иван Илиев	стр.18
Трети март—Диана Николова	стр. 19
Съвместна педагогическа практика между логопед и ресурсен учител в община Вършец - Теодора Калафатова	стр. 20
Фотографията—занаят, професия, изкуство—Диана Йорданова	стр. 21
Училище за всички— Мария Андреева, Валентина Теофилова, Снежинка Цачева	стр. 22

II. Добри педагогически практики

Героичният подвиг на Апостола на свободата—Нели Вълкова	стр.23
Задачите на петела Герчо. Великденска математика за всички— Мариана Станева, Виолета Цветанова	стр.24
Ерготерапевтични практики за деца и ученици със СОП по време на пандемията—Елена Илиева	стр.25
Приятелство—сплотени в клас—Елеонора Планинец	стр. 28
Влиянието на природата върху физическото и емоционалното развитие на учениците—Даниела Алексиева	стр. 30

III. Терапевтична дейност

Психодрамата и децата с аутизъм—Антон Цифудин	стр.31
И ние можем—Силвия Исаева	стр.33
Терапевтична дейност в сензо-моторна зала—Мая Къосина	стр.34
Музиката в помощ на децата и учениците с нарушено зрение—Бисерка Салтирова	стр. 36

IV. Научни статии в областта на специалната педагогика

Приобщаването на надарени деца и ученици— гл. ас. д-р Александър Кръстев	стр.37
--	--------

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

♦ Авторите на публикациите носят отговорност за логическата структура, цитирането, оформлението, снимковия материал и спазването на граматични, правописни и пунктуационни норми на съвременния български книжовен език.

РЦПППО-
МОНТАНА

СЪДЪРЖАНИЕ

РЕСПО

V. Страница на логопеда

Да си ученик в първи клас не е шега—Янита Сейкова стр.41

VI. Страница на психолога

Синдром на хиперактивност с дефицит на вниманието(ХАДВ) - Ася Стефанова стр. 44

VII. Страница за допълваща и алтернативна комуникация

Оценка на компетенциите и използването на допълваща и алтернативна комуникация /ДАК/ на професионалисти в регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование в България—

Мария Янкова, Тоска Ганева-Власева стр.47

Областна обучително-информативна среща по проект на УНИЦЕФ –

България „Глас за всяко дете“ - Виолета Цветанова стр.51

Проект „Глас за всяко дете“ - Виолета Цветанова стр.52

VIII. Споделено за и от родители

Център за социална рехабилитация и интеграция—град Лом –Марина Маринова стр.53

Съвети за социално-емоционална компетентност на детето— Елеонора Планинец..... стр.55

IX. Квалификация и професионално развитие на педагогическите специалисти. Методическа подкрепа

Квалификационна дейност през учебната 2021/2022 г. –РЕПЛР към РЦПППО—Монтана..... стр.57

X. Награди и отличия

Грамота „Неофит Рилски“ - Антон Цифудин стр.59

Прием при президента на Република България—Янита Сейкова стр.60

Талант без граници—Лъчезар Лазаров стр. 61

Грамоти за приложно изкуство—Валя Петрова стр. 62

Участие в национален конкурс—Даниела Алексиева стр.63

XI. Галерия „Подкрепяща учебна среда“

Подкрепяща учебна среда в СУ „Св. Св. Кирил и Методий”, с. Лехчево—Силвия Симеонова стр.64

Ресурсен кабинет в V ОУ „Христо Ботев“ - Монтана

—Марияна Григорова стр.66

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

♦ Авторите на публикациите носят отговорност за логическата структура, цитирането, оформлението, снимковия материал и спазването на граматични, правописни и пунктуационни норми на съвременния български книжовен език.

РЦПППО-
МОНТАНА

Уважаеми читатели,

Вече е факт втори брой на Регионално електронно списание за приобщаващо образование /РЕСПО/, отразяващо актуална информация за процеса на приобщаване на деца и ученици със специални образователни потребности. И в този брой успяхме да обобщим за Вас новини, събития, добри педагогически практики, терапевтични дейности и научни разработки в областта на специалната педагогика.

Ние - учителите - пътуваме заедно с нашите деца в света на познанието. За целта сме им предоставили билети и всички те имат своите места. Отвеждаме ги до различни светове – приказни и вълшебни или реалистични и познати... Помагаме, напътстваме, въздействаме, за да поемат по пътя на живота целеустремени, уверени и подготвени; богати, толерантни и добри...

За децата със специални образователни потребности това пътуване понякога е доста трудно, изпълнено е с различни предизвикателства, а на моменти дори невъзможно. За други то е непълноценно и не ги отвежда в правилната посока. Но независимо от трудностите и предизвикателствата, те са част от него и присъствието им е също толкова важно и значимо, както на всички останали деца.

Чрез страниците на нашето списание Ви каним на едно пътешествие – по-различно, но специално и вълнуващо. Чрез споделения опит, ефективните модели на работа, терапевтичните дейности, ефективното взаимодействие между учители, родители и специалисти отправяме своето послание, че заедно можем да осигурим подкрепяща среда, да включим ефективно децата със специални образователни потребности в образователния процес и да се радваме на техните постижения и успехи. С обединени усилия и желание да бъдем успешни и приобщаващи педагози успяваме да прокарваме нови пътеки и да чертаем нови хоризонти на ефективно приобщаване. От нас зависи дали пътуването в това пътешествие на живота ще бъде ефективно за всички деца. Наша е и отговорността децата със специални образователни потребности да имат не само билети за това пътешествие, но и да преоткрият своите места в него.

Специални благодарности на Диана Божинова—директор на РЦПППО—Монтана за подкрепата на усилията ни да бъдем иновативни и ефективни в процеса на приобщаващото образование.

Сърдечно благодарим на д-р Александър Кръстев - психолог в регионален екип за подкрепа за личностното развитие към РЦПППО – Плевен, преподавател в Педагогически колеж – Плевен, хоноруван преподавател в НБУ за участието му с публикация в списанието.

Благодарим от сърце на Мария Янкова-програмен директор „Образование“ - УНИЦЕФ, Тоска Ганева-Власева—консултант по ДАК към УНИЦЕФ за предоставената информация за рубрика „Допълваща и алтернативна комуникация“, както и на всички останали колеги, които предоставиха статии и материали, с които отново заедно отправяме посланието, че всички деца, независимо от своите силни или слаби страни могат да играят и да учат заедно.

РЕСПО

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

РЕСПО ЕКИП

РЕСПО

Брой 2 на РЕСПО подготвиха:

- 1. Виолета Цветанова—главен редактор РЕСПО—старши ресурсен учител РЦПППО—МОНТАНА**
- 2. Антон Цифудин—зам. главен редактор РЕСПО—психолог РЦПППО—Монтана**
- 3. Янита Сейкова—сътрудник административна дейност РЕСПО—логопед РЦПППО—Монтана**

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

ПРИВЕТСТВИЕ

РЕСПО

ПРИВЕТСТВИЕ

*от Директора
на РЦПППО – област Монтана
по повод второ поредно из-
дание на Регионално елект-
ронно списание за приобщава-
що образование и 15 години
ресурсно подпомагане в област
Монтана*

Със задоволство приветствам издаването на втори брой на Регионалното електронно списание за приобщаващо образование, което е своеобразна компилация от споделени педагогически и иновативни практики! Идеята за издаването на електронното списание изисква голяма отговорност, креативност, творческо мислене! А ние безспорно ги притежаваме! Основание за това са резултатите от досегашната ни дейност във всичките ѝ аспекти!

15 години Регионален център – област Монтана! Период на развитие, модернизирание и утвърждаване на позициите като важна образователна институция на територията на област Монтана.

Знанието и иновациите вървят ръка за ръка с новите информационни и комуникационни технологии. Иновативните практики и модели на работа създават добри условия за илюстриране и демонстриране на по-голяма част от учебния материал, което се превръща в мощно средство за получаване на нови знания и постигане на желаните резултати.

Моделът на иновативното преподаване изисква разработване и предлагане на учебни стратегии, които ръководят учениците как да откриват необходимата им информация, да я обработват, да я разбират и да я усвояват. Добрият учител е не само добър педагог, но и учител - новатор, творец, който творчески адаптира новото учебно съдържание с цел подобряване на резултатите от обучението.

Със задълбочения си творчески опит, успешното приложение на иновативни методи и стратегии на работа, педагогическите специалисти спомагат за успешното приобщаване на учениците със специални образователни потребности. Всеотдайният учителски труд на педагогическите специалисти е насочен към стабилизиране и развитие на образователно-възпитателния и рехабилитационния процес като индивидуална потребност на всеки ученик.

Създаването на специализирана образователна среда е важен фактор за приобщаването на децата и учениците със специални образователни потребности в образователния процес и подпомага изграждането на култура на учене през целия живот.

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

ПРИВЕТСТВИЕ

РЕСПО

Разговорите между родители и учители са мостът между дома и училището, защото диалогичността и партньорството със семейството играят решаваща роля за постигане на по-висока ефективност при обучението на децата със специални образователни потребности.

Целенасочените усилия на специалните педагози са насочени към внедряване на иновативни модели в ресурсното подпомагане, проектно-базирани обучения, диференцирано преподаване, уроци на различни скорости и др. Регионалното електронно списание за приобщаващо образование отразява актуална информация за процеса на приобщаващото образование с акцент върху успешни модели на приобщаване, отразяване на събития, новини, иновации и обмен на добри педагогически практики. Споделените иновативни практики и модели водят до нови хоризонти за развитие на нашата професионална общност.

Уважаеми колеги!

В края на учебната 2021/2022г. отправям най-искрени благопожелания за здраве, лично и семейно щастие, много късмет и професионални успехи! Бъдете креативни, иновативни, инициативни в професионалното поприще по пътя на приобщаването! Работете все така усърдно с любов, творете, прилагайте иновативни практики и модели на работа, защото погледите на обществото са насочени към всички нас. И нека добротата, сърцатостта, нравствените добродетели и културата са водещи в нашата дейност! Те са БЕЗЦЕННО БОГАТСТВО!!!

Всички заедно живеем с устрема към знанието и хуманните послания за един нов европейски свят на добротата, красотата и хармонията. Бъдете здрави, любознателни и устремени напред към новото Европейско бъдеще, за да превърнем българското училищно образование в модерно, достъпно и качествено!

ДИАНА БОЖИНОВА
Директор на РЦПППО - област Монтана

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

I. СЪБИТИЯ И МЕРОПРИЯТИЯ

РЕГИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ „ПРИБОЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ – РАЗЛИЧНИ ВЪЗМОЖНОСТИ, РАВНИ ШАНСОВЕ ЗА УСПЕХ“

РЕСПО

На 22-23 март 2022г. РЦПППО – Монтана съвместно с РУО – Монтана и с любезното съдействие на Областна администрация – Монтана проведе Регионална конференция на тема: „Приобщаващо образование – различни възможности, равни шансове за успех“ по повод 15 години от създаването на Регионален център – Монтана.

Официални гости бяха г-жа Зейнеп Ходжа - държавен експерт Дирекция „Приобщаващо образование“ към Министерство на образованието и науката гр. София, г-жа Калина Христова-председател на НАРУ- България и заместник- директор на РЦПППО- София град, г-жа Ванина Вецина- областен управител на област Монтана и г-жа Трайка Трайкова- началник на Регионално управление по образованието гр. Монтана.

На форума пред гости, директори и педагогически специалисти от образователни институции в областта, бяха представени постижения на деца с изяви дарби, стратегии и механизми за ефективно приобщаване на деца в риск, специфики в обучението на деца с хронични заболявания и добри педагогически практики за работа с деца и ученици със специални образователни потребности. В работната програма като лектори се включиха 28 педагогически специалисти от 21 образователни институции в областта.

Конференцията бе структурирана в четири тематични модула, проведени в рамките на два дни. Тя се реализира присъствено от заседателна зала на Областна администрация – Монтана с осигурен допълнителен онлайн достъп за широка аудитория от участници, посредством електронна платформа Microsoft Teams.

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЕСПО
РЕЦПППО-
МОНТАНА

1. СЪБИТИЯ И МЕРОПРИЯТИЯ

РЕСПО

Презентациите от първи тематичен модул бяха посветени на онези необичайни способности, чиито измерения могат да бъдат безгранични и които за кратко наричаме талант с акцент, че образователните институции все повече отделят внимание, време и ресурси за подкрепа на децата с изяви дарби.

В идейния замисъл на втори тематичен модул беше налагащата

се през последните години тревожна тенденция за увеличаване на случаите на деца, израстващи в условията на риск. Поставихме този акцент, защото разпознаваме образованието като основен фактор, който може да подобри социалния статус на тези деца и да им предостави основата за по-добро бъдеще, конкурентна способност на пазара на труда и ефективно социално включване.

Трети тематичен модул посветихме на децата с хронични заболявания, тъй като броят им се увеличава в технологично напредналите общества, където особено уязвими са децата. Наличието на хронично заболяване не бива по никакъв начин да ограничава детето и да го изолира или лишава от достъп до образование. Разказахме трогателната история на едно момиче, което следвайки „трудния сценарий на живота“, не спира да вярва в чудеса и в мечтите си, защото “те се сбъдват с помощта на добрите хора, които съществуват по този свят”.

област Монтана за преодоляване на трудностите пред тази уязвима група вече 15 години усилия обединяват Регионално управление на образование-

На децата с един потруден сценарий на живота посветихме четвъртия тематичен модул на конференцията. За тях - децата със специални образователни потребности - много често образованието е предизвикателство, а пътят към него осеян с много препятствия и бариери. В

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЕСПО
РЕЦППО-МОНТАНА

1. СЪБИТИЯ И МЕРОПРИЯТИЯ

РЕСПО

то и Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование. Двете институции работят в партньорство и ефективно сътрудничество, за да осигурят най-добрата подкрепяща среда, която да е подходяща за различни нарушения и осигурява равен достъп до образование на децата и учениците със

СОП. Основна цел в процеса на приобщаването им е да бъдат максимално развити техните налични възможности и да получат една солидна подготовка, за да напуснат училище като подготвени и можещи млади хора, готови да прегърнат живота, намерили своето място и професионална реализация в него.

Всички представени

теми, споделен опит, добри педагогически практики, иновации, постижения и предизвикателства превърнаха настоящата конференция в едно от най-мощните събития за приобщаващо образование през последните години в областта. Гости, слушатели, участници и организатори заедно реализираха незабравим форум и доказаха, че пътят на приобщаването в България е не само възможен, но и се доказва като един устойчив модел на успешно сътрудничество, подкрепа, новаторски дух и усет при работа с деца и ученици със специални образователни потребности.

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

Автори: Диана Божинова – директор на РЦПППО – Монтана
Виолета Цветанова – старши ресурсен учител в РЦПППО - Монтана

РЦПППО-
МОНТАНА

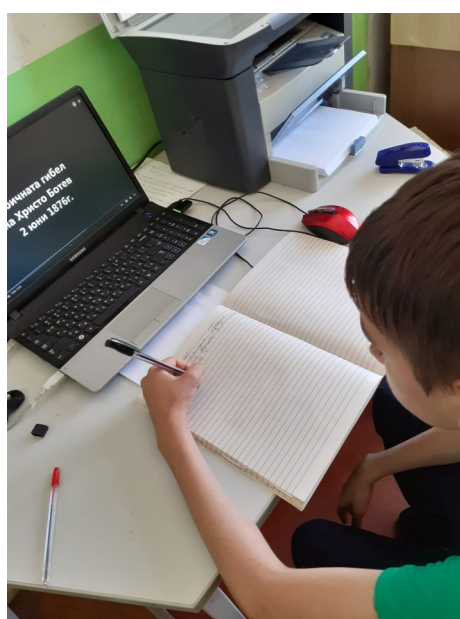
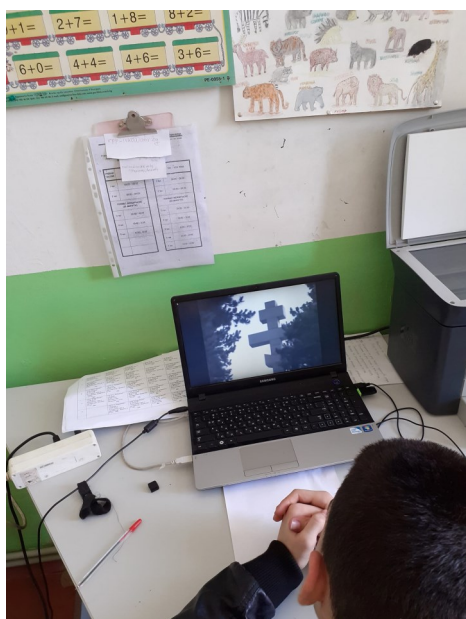
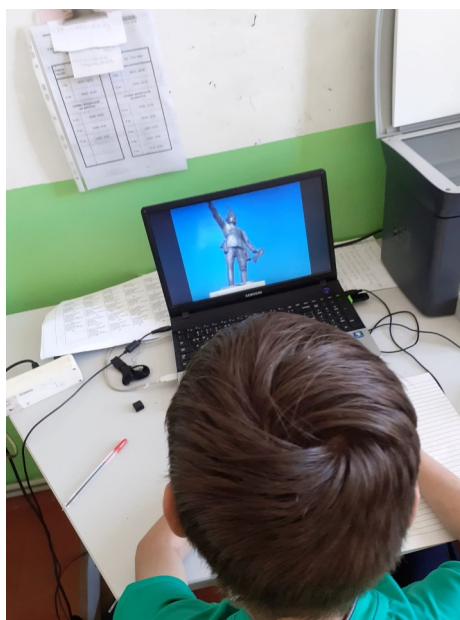
1. СЪБИТИЯ И МЕРОПРИЯТИЯ

2 юни - Ден на Ботев и на загиналите за свободата на родината

По повод 2 юни - Ден на Ботев и на загиналите за свободата на родината учениците със СОП от VI и VII клас в 3 ОУ „Иван Вазов“ гр. Берковица слушаха беседа и изгледаха презентация по темата. Инициативата е дейност от терапевтична програма на старши ресурсен учител Лъчезар Лазаров.

Автор: Лъчезар Лазаров – старши ресурсен учител в РЦПППО-Монтана

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

1. СЪБИТИЯ И МЕРОПРИЯТИЯ

Фолклорна плетеница в ДГ №12 „Звънче“ – Лом

Деца, родители, учители и специалисти вплетоха вълнуващи мигове заедно по време на вълнуващ фолклорен празник в детската градина, изпълнен с богата палитра от цветове, фолклорни мотиви, традиции, народна музика и незабравими емоции. Тържеството в духа на българските традиции бе организирано по повод 43 години от създаването на детската градина.

Автор: Анжела Борисова – директор на ДГ №12 „Звънче“ - Лом

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

1. СЪБИТИЯ И МЕРОПРИЯТИЯ

Приключения в Музейко

съвместна дейност на общообразователен и ресурсен учител

Истинско приключение бе състоялото се на 09.06.2022 година посещение на Националния детски център „Музейко“ – София с ученици от 1^а клас на II ОУ „Константин Фотинов“ - Лом. Веселото пътешествие зареди с възбудяващи преживявания, спонтанни емоции и креативни, творчески идеи деца, учители и родители.

Автор: Даниела Алексиева
главен ресурсен учител в РЦПППО - Монтана

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

1. СЪБИТИЯ И МЕРОПРИЯТИЯ

ВЕЛИКДЕНСКА РАБОТИЛНИЦА

Ресурсният кабинет в ДГ № 12 „Звънче“ – Лом на Велики четвъртък се трансформира в нетрадиционна великденска работилница. С много забавни задачи и интерактивни игри деца и родители боядисаха великденски яйца, споделяйки ведро настроение, позитивни нагласи и пожелания за весели и светли великденски празници.

Мероприятието е инициатива на Клуб „Специални родители“, включващо декоративно-приложни дейности от годишния план на групата за взаимопомощ към РЦПППО – Монтана. То е планирана дейност от проектно-базирано обучение за деца със специални образователни потребности „Великденска математика“.

Автор: Виолета Цветанова—стариши ресурсен учител в РЦПППО-Монтана

РЕСПО

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

1. СЪБИТИЯ И МЕРОПРИЯТИЯ

Участие в детски конкурс „Великден – празникът на празниците“

Ученици от I ОУ "Никола Първанов" гр. Лом, ОУ "Св. Св. Кирил и Методий" с. Ковачица, ОУ "Св. Климент Охридски" с. Сталийска махала и ПГСС "Дунавска земя" с. Ковачица се включиха в детски великденски конкурс, организиран от община Трявна и Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни. Под ръководството на Елеонора Планинец и Валя Петрова – ресурсни учители от РЦПППО – Монтана учениците се включиха със свои творби в направление „Великденска картичка“. За проявения творчески ентусиазъм получиха благодарствен адрес и подаръци от кмета на община Трявна - госпожа Силвия Кръстева.

*Автор: Валя Петрова –
старши ресурсен учител в РЦПППО - Монтана*

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

І. СЪБИТИЯ И МЕРОПРИЯТИЯ

В духа на традициите

На Велики четвъртък боядисахме великденските яйца! Малчуганите от групата на господин Лъчезар Лазаров в Трето основно училище „Иван Вазов”, гр. Берковица спазиха традициите и напариха великденски рисунки, които са част от терапевтичната програма на ресурсния учител. Бяха подредени и изложби с готовите продукти на децата.

*Автор: Лъчезар Лазаров – стариши ресурсен учител в
РЦПППО-Монтана*

РЕСПО

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

1. СЪБИТИЯ И МЕРОПРИЯТИЯ

Лазаровден в детската градина

Запознаване с традициите и обичаите, свързани с празниците в България е основна цел на серия от проектно базирани обучения за деца в предучилищна възраст, проведени от екип в състав: Виолета Цветанова – ресурсен учител, Янита Сейкова – логопед и Антон Цифудин – психолог в рамките на последните 2 учебни години в ДГ № 12 „Звънче“ - Лом. Чрез празниците и обичаите формираме различни варианти на организация на педагогическо взаимодействие, както и ефективни форми на партньорство и взаимодействие с родителите.

Лазаровден в детската градина е дейност от проектно базирани обучения на тема: „Цветни празници“, в рамките на която

бе представен краен продукт – постер и други символи за празника, подготвени с участието на деца със специални образователни потребности и техните родители. Основен акцент е мотото: „И ние можем!“. С него сплотяваме различните деца с останалите в

групата и показваме, че всички деца, независимо от своите силни или слаби страни, имат своя принос, а престоят им в детската градина може да бъде осмислен, ефективен и значим.

РЕСПО

Тел: 0879018130

Автор: Виолета Цветанова
старши ресурсен учител в
РЦПППО - Монтана

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

**РЦПППО-
МОНТАНА**

1. СЪБИТИЯ И МЕРОПРИЯТИЯ

ПРАЗНИЧНИ ПРОЕКТНО - БАЗИРАНИ ОБУЧЕНИЯ

През учебната 2021/2022 година ученици от ПГСС „Марко Марков“ – с. Георги Дамяново; ОУ „Петър Парчевич“ – гр. Чипровци; СУ „Д-р Петър Берон“ – с. Якимово и ОУ „Д-р Петър Берон“ – с. Септемврийци, получаващи допълнителна подкрепа за личностно развитие, се включиха в тематични проектно-базирани обучения "Баба Марта бързала..." и "Великденче", реализирани от Иван Илиев – ресурсен учител в РЦПППО - Монтана.

Учениците бяха запознати с традициите, обичаите и бита на празниците чрез презентации и видео клипове за богато онагледяване по темата.

Всички деца с охота и голямо желание се включиха в изработването на творческите задачи, като показаха голямо старание, креативност и талант.

Произведенията на децата (картички, рисунки и боядисани яйца) бяха включени в празнична онлайн изложба чрез специално създаден видеоклип, разпространен в социалните мрежи. Творчески материали можеха да се видят на живо, композирани във фоайето на Регионален център - Монтана.

РЕСПО

Автор: Иван Илиев - учител,
ресурсен в РЦПППО - Монтана

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

1. СЪБИТИЯ И МЕРОПРИЯТИЯ

РЕСПО

Трети март

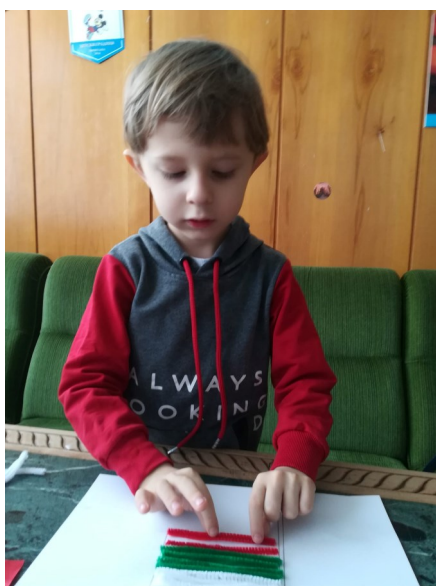
Трети март - Националният празник на България, беше повод деца и ученици от логопедична група на Диана Николова – логопед в РЦПППО – Монтана да се запознаят с националните символи - герб, знаме,

химн.

За усвояване на необходимите знания по темата логопедът приложи индивидуален подход, съобразен с възрастовите особености и конкретни възможности на всяко дете или ученик. С цветни пръчици възпитаниците изработиха един от националните символи - знамето. В часовете те придобиха конкретни и обобщени знания

по темата, обогатиха речников запас, развиха комуникативни умения, фина моторика, цветови гнозис, умения за работа по зададен еталон. Във въздуха полетяха балони с цветовете на националния триколюор, с които децата отпразвиха своите послания за свободна и независима България!

Автор:
Диана
Николова -
логопед в
РЦПППО -
Монтана

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

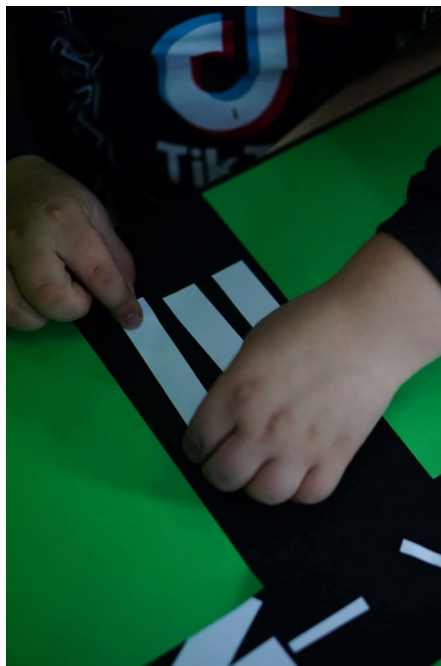

1. СЪБИТИЯ И МЕРОПРИЯТИЯ

Съвместна педагогическа практика между логопед и ресурсен учител в община Вършец

През втория срок на учебната 2021/2022г. Теодора Калафатова – логопед и Беатрис Рангелова – ресурсен учител от РЦПППО - Монтана съвместно проведоха ПБО на теми: „Моята улица“ и „Великден“. В обучението бяха включени деца от НУ „Васил Левски“- гр. Вършец и ДГ „Слънце“- гр. Вършец с филиал в с. Долно Озирово.

Основната дисциплина, заложена в проектната дейност по темата „Моята улица“, бе "Човекът и обществото". Междупредметните връзки се реализираха с предметите Български език и Технологии и предприемачество. Целите, които бяха заложили са: човекът и неговата среда - познаване на правила за отговорно и безопасно поведение при движение по улицата, упражнение в четене и правилно произнасяне на думите, учене чрез опита, формиране на умения за работа в екип.

Основната дисциплина заложена в проектната дейност по темата „Великден“ е "Социален свят". Междупредметните връзки се реализират с предметите Български език и Изобразително изкуство. Целите, които бяха заложили са: формиране на конкретни представи за празнична среда, обичаи и традиции, свързани с празника; приобщаване към културни еталони при разпознаване на общочовешки ценности.

РЕСПО

Автор: Теодора Калафатова Тел: 0879018130
— Имейл: respo_rc_montana@abv.bg
логопед в РЦПППО -

Монтана

РЦПППО-
МОНТАНА

I. СЪБИТИЯ И МЕРОПРИЯТИЯ

Фотографията - занаят, професия, изкуство

Как да си направи личен албум, важна ли е светлината и нейната рефракция, защо трябва да е старателна в учението, за да бъде поне добра и в бъдещите си професия и живот, каква е връзката между математика, физика и химия и знанието за чуждите езици, преплетени в сложна амалгама и в изкуството, наречено фотография, разказа и показва пред шестокласничката Гергана, от ОУ "Хр. Ботев"- с. Д-р Йосифово, община Монтана, чародеят на фотоапарата - Мирослав Сандов от Фото студио „Мания“- Монтана.

Занятието се проведе в съответствие с реализиране на дейности по Терапевтична програма за учебна 2021-2022г. и във връзка с провеждани от педагогическите специалисти мероприятия, по повод 15-тата годишнина на областната структура.

*Автор: Диана Йорданова
старши учител, ресурсен в РЦПППО—Монтана*

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

 РЦПППО-
МОНТАНА

1. СЪБИТИЯ И МЕРОПРИЯТИЯ

Училище за всички

РЕСПО

На 30 май 2022г. по случай своя 60 годишен юбилей, Трето ОУ „Д-р Петър Берон“ гр. Монтана беше домакин на УЧИЛИЩЕ ЗА ВСИЧКИ. Директорът на училището г-жа Калеева приветства всички ученици и гости с добре дошли и сподели, че пътят на приобщаващото образование не е лек.

Вратите на училището винаги са отворени за ученици със специални образователни потребности и от 10 години им се предоставят равни възможности за образование и развитие. С тях работят педагогически специалисти по индивидуални учебни програми според потребностите им.

В организираното мероприятие от ресурсен учител Валентина Теофилова, психолог Мария Андреева и логопед Снежинка Цачева участие взеха ученици със специални образователни потребности от всички училища на територията на град Монтана, придружени от своите учители. Учениците чрез игри и забавления показаха своите знания и умения по български език и математика.

Потопах се в света на любими детски приказки, рисуваха, играеха и танцуваха заедно. Забавляваха се с интерактивни игри, предоставени от г-н Калеев, като влязоха в ролята на еколози и ловци на сапунени балони. Детата създадоха нови приятелства и на раздяла си пожелаха скоро пак да са заедно и да се забавляват.

Гости на тържеството бяха представители на РУО Монтана г-жа Райна Василева, г-н Орлин Орлинов; г-жа Диана Божинова - Директор на РЦПППО - Монтана; г-жа Людмила Крумова - ЗДУД на Трето ОУ и представители на Дамски клуб „Монтана на токчета“.

Автори:

Мария Андреева – психолог в III ОУ „Д-р Петър Берон“ – Монтана

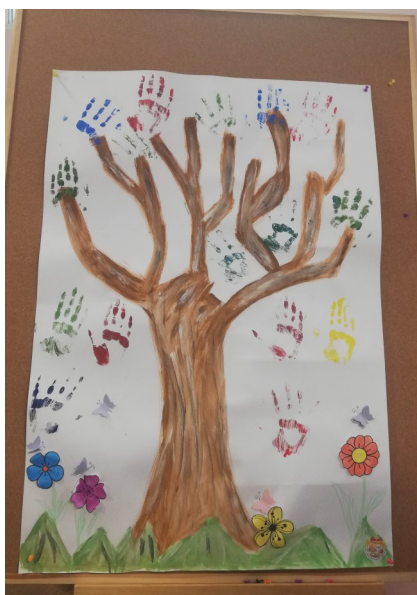
Валентина Теофилова – ресурсен учител в III ОУ „Д-р Петър Берон“ – Монтана
Снежинка Цачева – логопед в III ОУ „Д-р Петър Берон“ – Монтана

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

II. ДОБРИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПРАКТИКИ

РЕСПО

Героичният подвиг на Апостола на свободата

По повод 149 години от гибелта на Апостола на свободата - Васил Левски, под ръководството на ресурсен учител Лъчезар Лазаров, рехабилитатор на слуха и говора - Нели Вълкова и логопед Диана Николова, бе организирано проектно-базирано обучение.

В часовете за допълнителна подкрепа с учениците от III ОУ „Иван Вазов“ гр. Берковица и от ОУ „Г.С.Раковски“ с. Бързия усилено се работеше по темата за героичния подвиг на Апостола на свободата.

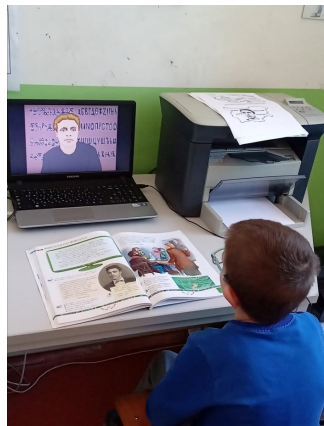
Чрез адаптиран и индивидуален подход, богатата нагледност и творчески дейности, учениците реализираха образователната цел да се запознаят с живота и делото на Васил Левски. Подкрепи се формирането на конкретни и обобщени представи за живота и революционната дейност на Апостола. Чрез презентация децата се запознаха с факти и събития от неговата биография. Чрез визуални и словесни средства се спомогна за развиване на умения за портретно разпознаване, словесно описание и характеризиране образа на Апостола. Обоогати се активния речник с характерни названия за делото и личността на Васил Левски (народен будител, революционер, апостол, борец за свобода, патриот, силен, смел, безстрашен). Учениците се стимулираха да съставят кратък устен или писмен описателен разказ.

Възпитателните задачи допринесоха учениците да възприемат еталони за общочовешки добродетели по примера на национален герой и възпитаване на почит и уважение към делото на Апостола, на признателност и родолюбие.

Практико-приложните задачи на ПБО се реализираха чрез проучвателна и събирателна дейност в домашна среда и организирането на самостоятелна практическа и творческа дейност вкъщи и в училище. Децата събраха снимки, материали, статии, направиха табла, портрети, албуми, рисунки.

Възложените проектни задачи бяха персонализирани и степенувани по сложност в зависимост от възрастта и възможностите на учениците. Те имаха свободата да подберат дейности, съобразно личните си предпочитания.

На 19.02.2022 г. в ресурсния кабинет на III ОУ „Иван Вазов“ гр. Берковица, бе подредена изложба от готовите проекти на учениците с почит и признателност към великото дело на Апостола на свободата – Васил Левски.

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

Автор: Нели Вълкова
рехабилитатор на слуха и говора в РЦПППО - Монтана

РЦПППО-
МОНТАНА

II. ДОБРИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПРАКТИКИ

РЕСПО

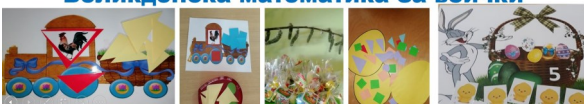

ЗАДАЧИТЕ НА ПЕТЕЛА ГЕРЧО Великденска математика за всички

Деца от II група „Мечо Пух“ в ДГ № 12 „Звънче“ – Лом затвърдиха своите представи за геометричните фигури: кръг, квадрат и триъгълник и упражниха уменията си за количествено броене и разпознаване на числата до 5 по време на открита интерактивна педагогическа

ЗАДАЧИТЕ НА ПЕТЕЛА ГЕРЧО
Великденска математика за всички

ситуация по математика, реализирана чрез иновативен метод на съвместно преподаване на старши учител Марияна Станева и старши ресурсен учител Виолета Цветанова.

Деца работиха в малки групи, подкрепени от педагогическите специалисти, помощник на учителя и помощник-

възпитател. Ефективно към общите дейности бяха приобщени и децата със специални образователни потребности, които получиха и свои персонални задачи, съобразени с

възможностите им. Всички показаха знания и налични умения и успешно се справиха със задачите на любимите приказни герои, които поднесоха за тях образователни и вкусни великденски изненади.

Гости присъствено и от разстояние на съвместната инициатива бяха г-жа Диана Божинова – директор на РЦПППО – Монтана и г-жа Анжела Борисова – ди-

ректор на ДГ № 12 „Звънче“ – Лом.

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

Автори: Марияна Станева – старши учител в ДГ № 12 „Звънче“ –

Лом

Виолета Цветанова – старши ресурсен учител в РЦПППО –
Монтана

РЕСПО
РЕЦПППО-
МОНТАНА

II. ДОБРИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПРАКТИКИ

Ерготерапевтични практики за деца и ученици със СОП по време на пандемия

Статията представя добри практики и дейности от ерготерапията и сензорната терапия за деца със специални образователни потребности по време на пандемия с цел развиване на самостоятелност и овладяване на знания и умения за справяне с дейности от ежедневието и развитие на умения в процес на обучение у дома и в училищна среда. Публикувана е в „Сборник с добри педагогически практики от присъствено и дистанционно обучение“ на Фондация „Кузманов“.

Резюме: Темата разкрива една успешна практика при работа с деца и ученици със специални образователни потребности по време на пандемия чрез терапевтиката на Ерготерапията като метод. Обхванати са деца с различен тип диагнози - Аутизъм, Синдром на Даун, Детска церебрална парализа - и от различна възрастова група, като преобладаващата част са деца от начална и предучилищна възраст. Смята се, че това е най-сензитивният период на развитие у децата и поради това ранната интервенция и намесата на терапевтите е повече от необходима и препоръчителна. И тъй като главният акцент в Ерготерапията е дейността и приотизиране в процеса е адаптирането на околната среда към детето, периодът на пандемия и изолация наложиха експериментирание по отношение на Ерготерапевтиката и най-вече извършване на дейностите чрез пряк контакт- допир, очен контакт, физически упражнения, масажи. В този смисъл изпълнението на Ерготерапията в условията на пандемия се оказва едно голямо предизвикателство. Моят личен опит като ресурсен учител през годините /вече дванадесет/ оказва ефективно въздействие да приема това предизвикателство, а все още начинаещият ми опит като Ерготерапевт /три години/ ме наведе на мисълта да приема.

Без усещане за цел дейността на индивида няма никакъв смисъл. -

Алфред Адлер

В основата на Ерготерапията е заложено индивидът да развие своя потенциал в границите на максималните възможности. Но според вида увреждане всяко дете има различни индивидуални потребности и капацитет от индивидуални възможности. Ето защо Ерготерапията съобразява всяко изпълнение на дейност спрямо тези възможности и тяхното реализиране. Ерготерапията развива изпълнението на ежедневни дейности и дейностите от бита, навици за самообслужване, хигиена и тоалет, физическото и двигателно развитие на индивида, както и възможността да се справя самостоятелно с поставени задачи. Ерготерапията се случва в домашни условия с терапевтични практики като подреждане на маса, сервиране, отсервиране, простиране на дрехи, преобличане, обличане, събличане, лична хигиена /миене на ръце, лице, зъби/, различни упражнения за развитие на двигателна дейност и координация, упражнение за развитие на моториката

РЕСПО

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

II. ДОБРИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПРАКТИКИ

- пресипване или преливане на течни или насипни материали като вода, пясък, брашно, зърна, семена от един съд в друг с използване на уред като лъжица или щипка за лед с цел подобряване захвата на ръцете. За развитие на моториката в домашни условия е подходящ и методът "Монтесори" - връзване на връзки, закопчаване на копчета и ципове, залепване на лепенки на дрехи. За развитие координацията и общата двигателна дейност в домашни условия се адаптира средата, поставяйки възглавници на пода различни по големина и форма, като целта е да се премине върху тях запазвайки равновесие с две ръце в страни. Подходящи терапевтични практики са и масажите, които могат да се правят с четка, с лек натиск върху дланите или ходилата, в различни съдове могат да се сипят студена и топла вода и да се редуват. В домашни условия могат да се създадат и т.нар. "сензорни бутилки". В пластмасови шишенца се слага вода и в нея се изсипва по избор ориз, леща, цветни ластичета, възможна е импровизация с различни материали. Завиването, увиването на тялото на хиперактивни деца с различна материя завивки или одеяла също оказва ефективно въздействие за овладяване състоянието на индивида.

Ерготерапията подобрява качеството на живот, но възможностите, които предлага ситуацията на пандемия за развитие на децата със специални образователни потребности има множество вариации, които терапевтът може активно да използва вземайки под внимание помощта на родителя. И ако в условията на присъствена форма терапевтът работи в пряк контакт с нуждаещия се и в частност с родителя за подкрепа, то в условията на пандемия терапевтът се превръща в наблюдател даващ насоките, методите, средствата за работа, а преките изпълнители са децата и техните родители. Семейството като единство изиграва важна роля в процеса на ерготерапия. Важно е родителят да осъзнае значимостта си не само като създател, но и като участник съвместно с детето си в изграждането му на самостоятелна личност и подобряване качеството му на живот. Съвместната дейност между трите единици- терапевт, дете, родител се превръща в триединство, което в условията на пандемия могат да се синхронизират в търсенето на положителната формула за успех.

Друг важен фактор в Ерготерапевтиката е играта. Детето се учи, чрез игра, детето в предучилищна възраст се учи в процес на активна игра, детето със специални образователни потребности не разбира самата игра като процес. Но то се позовава на усещанията си, бива водено и подкрепяно от някого, който да го поощри с усмивка, именно в играта. Всяка дейност в ерготерапията може да се реализира под формата на игра и да се ръководи от изобретателността на терапевта. Чрез играта детето изгражда доверие и реализира своята същност. В условията на пандемия терапевтичните практики поднесени под формата на игра се реализират по-леко, неосъзнато и естествено в една естествена среда. Адаптира се средата, адаптира се играта. Необходимо е детето да не се товари максимално с новости, с непознати за него условия, където да се чувства объркано и несигурно.

РЕСПО

Тел: 0879018130

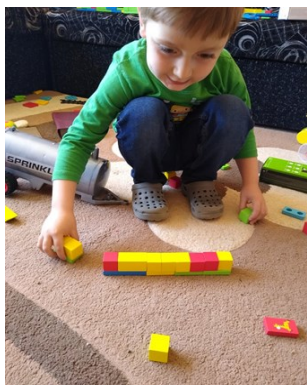
Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

II. ДОБРИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПРАКТИКИ

РЕСПО

Условията на пандемия се оказаха трудни за реализиране в многоаспектни сфери от живота ни. Но някъде там между битовизмите, усамотението и разстоянието децата със специални образователни потребности заслужават своята подкрепа, реализирана под ерготерапевтични практики в условията на пандемия и от една усмивка, която да им покаже пътя. По този път вървя дори и аз учейки децата, а животът учи мен, че няма междучасия.

Използвана литература:

1. Маринов. Ем.; Рехабилитация и ерготерапия при деца със специални образователни потребности; София, 2013г.; Университетско издателство „Св. Климент Охридски“;
2. Дерменджиева, С.; Как да работим с родителите; 2012г.; РААБЕ България ЕООД.

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

*Автор: Елена Илиева-Истаткова
старши учител, ресурсен, сензорен и ерготерапевт в*

РЦПППО - Монтана

**РЦПППО-
МОНТАНА**

II. ДОБРИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПРАКТИКИ

Приятелство – сплотени в клас

РЕСПО

На 24.01.2022 г. и на 25.01.2022 г. в ОУ "Св. Св. Кирил и Методий" - с. Ковачица и в ОУ "Петко Рачов Славейков" - с. Василевци се проведе психолого-педагогически тренинг, част от планираните дейности на клуб "ТОЛЕРАНТНОСТ", на тема: „Приятелство – сплотени в клас“. Ръководители на тренинга бяха г-жа Елеонора Планинец и г-жа Валя Петрова – специалисти от РЦПППО – Монтана. Гост на събитието бе г-жа Диана Божинова - директор на РЦПППО-Монтана, която се включи от разстояние чрез платформа Microsoft Teams.

Цели на тренинга:

- Засилване чувството за толерантност;
- Сплотяване на класната стая;
- Работа в екип;
- Изясняване на същността на приятелските взаимоотношения в клас;
- Провокиране на креативно мислене.

Тренингът премина чрез:

- Представяне на презентация;
- Интерактивни игри и упражнения;
- Слушане на легенда и приказка;
- Дискусия.

Учениците взеха активно участие и демонстрираха качества на толерантност и приятелско отношение. „Какво е за мен приятелството?“ и "Какви качества са нужни, за да бъдем приятели?" бяха част от въпросите, върху които разсъждаваха учениците в началото на дейностите. Те анализираха прочетена легенда. Включиха се с интерес в забавните игри „Как ще постъпиш?“, "Намери своя приятел" и "Нарисувай своя символ на приятелството", които размениха в играта "Направи подарък на приятел" с отправени приятелски послания.

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

II. ДОБРИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПРАКТИКИ

РЕСПО

Кутия на приятелството

Изненада за учениците бе поднесената им "Кутия на приятелството", която те украсиха и обещаха да напълнят, записвайки всички добри приятелски постъпки.

Благодарим на госпожа Диана Божинова, която оказа своята подкрепа, като взе отношение по темата за приятелството и отправи своите благопожелания към участниците в тренинга.

Автор: Елеонора Планинец

ресурсен учител
и психолог в
РЦПППО -

Монтана

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

II. ДОБРИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПРАКТИКИ

Влиянието на природата върху физическото и емоционалното развитие на учениците

Превърнало се в добра педагогическа практика, екипното взаимодействие между общообразователен учител, училищен психолог и главен ресурсен учител засвидетелства отново високи резултати на 22. 02. 2022 година в III^б клас на ОУ „Константин Фотинов“ – град Лом.

Проведеното занимание на тема „Растенията около нас“ е в изпълнение на терапевтична програма „Влиянието на природата върху физическото и емоционалното развитие на учениците“. Занятието е освободено от методологията на традиционния урок, тъй като се използват творчески методи – мултимедийна презентация, работа с лапбук и интерактивна игра.

Автор: Даниела Алексиева—главен ресурсен учител в РЦППО—Монтана

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦППО-МОНТАНА

III. ТЕРАПЕВТИЧНА ДЕЙНОСТ

Психодрамата и децата с аутизъм

„...Психодрамата се занимава с реални житейски ситуации, ... не разчита на интервюта, въпросници и доклади. Хората всъщност се изследват... докато се движат и говорят или действат в определена ситуация.“

Джейкъб Морено

От своето създаване психодрамата като терапевтичен метод има за цел съзнателно препреживяване на житейски ситуации или ситуации, определяни от терапевта и реципиента като проблемни, критични, неочаквани и т.н за отделния индивид.

Според Джейкъб Морено – създателя на психодрамата тя протича в три фази:

- фаза на загряването;
- фаза на действието;
- фаза на дискусия и затваряне.

Иначе казано действието чрез контролираното ситуиране има много по-голям терапевтичен ефект, отколкото ако само се говори за ситуацията.

Що се отнася до децата със специални образователни потребности респективно децата с аутизъм, до колко споменатото познание би било полезно и приложимо? И в каква посока би следвало да се прилагат психодраматичните техники?

Явно е че установените от Морено фази при деца с аутизъм едва ли биха били приложими в тяхната стандартна визия от гледна точка на осъзнаване на ситуираността. Вниманието на специалистите в образователните институции при активния процес на приобщаване е насочен основно към моментното адекватно разрешаване на създадената ситуация без да се осъзнава значението на огромните възможности, които тя отваря.

Всеки един специалист, който е запознат със спецификата и индивидуалните особености на детето с аутизъм е наясно, че една от основните причини за нарушенията в социалната адаптация се корени в сензитивното преживяване за страх.

Всяко малко дете се бори и преживява някакви индивидуални страхове независимо от какъв характер са те. Какво остава за детето с аутизъм. Всяко едно от тях има богат набор от страхове, голяма част от които се проявяват в неговото поведение и така намират външна изява, други които са латентни нямат този външен израз.

РЕСПО

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РСППО-
МОНТАНА

III. ТЕРАПЕВТИЧНА ДЕЙНОСТ

РЕСПО

В процеса на реализация на дейността всяко едно дете се сблъсква с нещо ново в ежедневието си, което нарушава неговия баланс и предизвиква несигурност и страх.

От тази гледна точка би следвало да разглеждаме вече споменатите особености на психодраматичния процес като начин за борба със страховете.

При тези специални деца психодрамата възниква спонтанно, породена от силните емоции и заряда, който носят в себе си. Много често са съпроводени със стереотипни, често повтарящи се движения и действия, а друг път с различни на досегашните реакции – нови действия. Именно тези нови действия са индикация, че в процеса на терапевтичната игра е възникнал нов момент, момент на изграждане, на формиране на индивидуален, неосъзнат механизъм за справяне със страха. Особеното в този момент е, че състоянието на силна емоция би следвало да бъде съпреживяна и преживяна отново и отново под адекватната насока на терапевта, за да се утвърди вече зародения механизъм за справяне със страха.

В една такава ситуация терапевтичната намеса и осъзнатата реакция на възрастните носители на социален опит е от огромно значение. Чрез своите адекватни действия състоянието, в което се намира детето на силна емоционална възбуда да премине в ситуация на облекчение за всички.

Трудността на психодрамата в образователния приобщаващ процес произтича от факта, че тя трябва да се преживява отново и отново, докато не се затвърди/установи индивидуалния механизъм за справяне със страховете. Нагласата на отделния човек в повечето моменти е избягване на подобни, нека ги наречем критични събития, без да осъзнаваме факта, че именно чрез препреживяване травмиращото събитие би се превърнало в обикновено ежедневие.

Използвани източници:

1. <https://psychology.famar.bg/%D0%BA%D0%B0%D0%BA%D0%B2%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%8F%D0%B2%D0%B0-%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B4%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B8-%D0%BA%D0%B0%D0%BA%D0%B2%D0%B8-%D1%81%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%B7%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%BE%D1%82-%D0%BD%D0%B5%D1%8F>
2. <https://homoludens.bg/articles/prodavach-na-vreme-kratak-esquisse-za-psihodramatichnia-teatar/>
3. https://www.google.com/search?q=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%B5+%D0%BD%D0%B0+%D0%B4%D0%B5%D1%82%D0%B5%D1%82%D0%BE&rlz=1C1CHZN_bgBG930BG930&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwje4aXS4bL4AhUGSvEDHS0UBL4Q_AUoAXoECAIQAw&biw=1280&bih=609&dpr=1.5#imgsrc=FjHH1wEa3YYMeM

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

Автор: Антон Цифудин – психолог в РЦПППО Монтана

РЦПППО-
МОНТАНА

III. ТЕРАПЕВТИЧНА ДЕЙНОСТ

РЕСПО

И ние можем

Ученици от I ОУ „Васил Левски“- гр. Вълчедръм и СУ „Христо Ботев“ – с. Долни Цибър, получаващи допълнителна подкрепа за личностно развитие, участваха в дейности, посветени на празници от календара в терапевтична програма „И ние можем“ с ръководител Силвия Исаева – старши ресурсен учител в РЦПППО – Монтана.

*Автор: Силвия Исаева
старши ресурсен учител в РЦПППО - Монтана*

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл:

РЦПППО-
МОНТАНА

III. ТЕРАПЕВТИЧНА ДЕЙНОСТ

Терапевтична дейност в сензо-моторна зала

В оборудваната сензо-моторна зала в РЦПППО гр. Монтана се провежда терапевтична работа с деца на допълнителна подкрепа. В подготвената среда, която създава интерес, спонтанност и предизвикателства у децата, те развиват своя потенциал и възможности. Това условие за подготвена среда се среща и при принципите на Монтесори педагогиката и терапията, където важи мотото: „Помогни ми да го направя сам.“

По същата логика и в двете терапевтични системи се използва и правилото „Следвай детето“ (follow the child), което

позволява да се даде

време и пространство за свободен избор на дейност или играчка. То е силно мотивиращо за децата и развива тяхната самостоятелност за взимане на решения, естественото поведение и себеуважение. Друг принцип на прилагане е избор на правилно предизвикателство, което да заинтригува и да мотивира към търсене на решения и повтаряемост на дейностите. Тази повтаряемост се контролира от терапевта в параметри честота и интензивност. Правилното преди звика-

телство е създаване на съобразена с възможностите и спецификата на дефицитите на детето трудност, която да изисква усилие от негова страна, но в същото време да е точно толкова трудна, колкото е нужно да се справи самостоятелно, чрез организиране на адаптивен отговор на стимула. Адаптивният отговор е отговорът на нервната система, вследствие на преработката на предложените сетивни стимули. Това от своя страна води логично към следващата цел в Сензорната терапия – постигане на емоционален комфорт и удовлетвореност от движенията, играта и взаимодействието, което е условие за постигане на себеувереност и самостоятелност. През цялото време на взаимодействието е задължително да се поддържа комуникативна връзка с детето на базата на емпатията и игровото взаимодействие.

РЕСПО

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл:

РЦПППО-
МОНТАНА

III. ТЕРАПЕВТИЧНА ДЕЙНОСТ

Сензорната интеграция като неврологичен процес и като терапевтичен метод е много ефективна, защото стимулира на базово ниво интегрирането на сетивната информация. Основна цел е провокирането на спонтанното организиране на адаптивен отговор от нервната система. Правилното прилагане на сетивните стимули, подготовката на средата позволява на детето да преодолее защитното поведение или поведението на отказ и постепенно да ограничи предпочитането на еднотипни стимули. Развитието на схемата на тялото в комбинация с поведенческата регулация на пространствената преработка формират основите на саморегулацията в емоционален и социално-комуникативен план. Това са базисни условия за развитието на компонентите на праксиса и постигането на увереност в собствените възможности, както и отключването на инициативата в игрови и когнитивен аспект.

Дългосрочните цели и резултати са подобрение на познавателните способности и постижения и социална адекватна комуникация. Същинският терапевтичен процес е свързан с обстойно диагностично изследване на процесите на сензорна преработка и непрестанно следене и отчитане на реакциите на детето, за да може да се индивидуализира максимално прилаганото въздействие и да се планира следващата стъпка. Това се случва изключително на базата на развити способности в терапевтите, защото тяхната работа се базира на основата на емпатията и притежаването на чувствителност за състоянието и преживяванията на детето във всеки един момент.

Статията адаптира и подготви:

Мая Къосина – старши ресурсен учител в РЦПППО - Монтана

Източници:

<https://sosunnykids.com/senzorna-integracia-v-ranna-vuzrast/>

публ. СБОРНИК доклади от Международна конференция “Логопедия и ранна интервенция на деца с увреждания” Албена 2015, изд. Логопедичен Център Ромел: **Сензорната интеграция като концептуална рамка в логопедичната терапия в ранна възраст (0-36м) при участие на родителите**, Светлана Картунова

РЕСПО

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

**РЦПППО-
МОНТАНА**

III. ТЕРАПЕВТИЧНА ДЕЙНОСТ

Музиката в помощ на децата и учениците с нарушено зрение

Музиката е един универсален език, който влияе по уникален начин на мозъка като стимулира множество зони, разположени и в двете полукуълба. Точно поради тези причини, тя може да се използва като съпътстващ терапевтичен метод.

Един специален случай в практиката ми със зрително затруднен ученик даде стимул да използвам музиката като терапия с цел да помогна на момчето да излезе от състоянието, в което беше.

Ученикът от малък е изоставен от майка си и грижите за него полагат бащата и бабата. Годици наред тя нито го е търсила, нито се е интересувала за него, но това се променя в началото на тази 2022 година. Връща се в града, където живее и учи момчето и започва психически да му въздейства с плач, настройва го срещу бащата и бабата, прави опити да го «прелъже» да отиде с нея при новото ѝ семейство в по-голям и хубав град. Момчето страшно много се обърква, не знае как да реагира, но накрая казва за случващото се на бащата. Дватама разговарят, но момчето решава да тръгне след майка си. Дошло на уреченото място и в часа, определен от нея, но тя не дошла. Търсило я из града и накрая отишло на автогарата. Там разбрало от шофьора на автобуса,

че същия ден тя си е заминала рано сутринта. Отново изоставен!

Поведението му става агресивно спрямо съучениците в училище и учителите ме помолиха за съдействие, тъй като думите вече бяха изчерпани. Тогава на помощ дойде музиката.

Момчето дойде в ресурсния кабинет и накаратко ми разказа за случващото се. Започнахме да решаваме задачи по математика и 5 минути преди да бие звънеца аз му пузнах симфонична музика, като го помолих да нарисова нещо. Така работихме в продължение на месец. Странното е, че даже оставаше междучасието, за да рисува под звуците на музиката. Беше искрен, че слуша такава музика за първи път. След известно време колегите ми споделиха, че при него има значителна промяна в поведението към по-добро. Това изключително ме зарадва.

Линкът е за музиката, която му направи най-силно впечатление.
https://www.youtube.com/watch?v=qoXq_m6nnl4

Рисунката сама по себе си говори за мислите и чувствата на ученика.

Автор: Бисерка Салтирова
стариши учител на деца с нарушено зрение в РЦПППО - Монтана

РЕСПО

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

IV. НАУЧНИ СТАТИИ В ОБЛАСТТА НА СПЕЦИАЛНАТА ПЕДАГОГИКА

ПРИБОЩАВАНЕ НА НАДАРЕНИ ДЕЦА И УЧЕНИЦИ

Гл. ас. д-р Александър Кръстев

Резюме:

В съвременната образователна среда съществува голям процент от надарени деца и ученици, които се обучават в образователната система. Специфична и нова е областта на приобщаване на надарените деца и ученици с увреждания. Това е нова тема в нашите условия и до голяма степен непозната. Когато ученик със специални образователни потребности е надарен, това представлява особено предизвикателна ситуация за педагогическите специалисти. Талантливите индивиди присъстват във всички сегменти на населението.

Ключови думи: приобщаващо образование, специфични потребности, личностно развитие.

Въведение:

В момента нашата образователна система е недостатъчно подкрепяща спрямо талантливите деца и ученици. Какво остава за специфичната група, която включва лица, които са надарени и имат увреждания и специфични потребности. Традиционно има предубеждения за това как уврежданията влияят върху познавателните възможности. Тези негативни нагласи влияят върху очакванията спрямо надарените с увреждания. Приобщаването на интелектуално надарени е друга област на приобщаващото образование, която включва талантливите деца и ученици. Когато ученикът е надарен той също представлява особено предизвикателна ситуация за общообразователния учител. Много учители смятат, че ако ученикът е интелектуално надарен, то той до голяма степен ще се справи сам или с помощта на своите родители в развитието на заложените си. Освен това, ако учителят смята, че му липсват умения за преподаване на надарен ученик, може да съществува желание талантливият ученик да се третира както всички други ученици[5].

Изследователи като Takahashi смятат, че в контекста на приобщаващото образование учителите са изправени пред предизвикателството да развият своите знания и умения, необходими за правилната оценка на интелектуалните способности на широк кръг деца. Въпреки че интелигентността се изследва повече от 100 години, изследователите все още спорят какви способности трябва или не трябва да бъдат класифицирани като принадлежащи към областта на интелекта. Takahashi сравнява двуфакторния модел на Спийърман с теорията за множествената интелигентност на Гарднър. Въз основа на тези изследвания предлага да се взема предвид полезността на теорията за множествена интелигентност в процеса на приобщаващо образование, като се имат предвид различните профили на интелигентност, показани от деца с интелектуални затруднения и нарушения в развитието[6].

РЕСПО

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

IV. НАУЧНИ СТАТИИ В ОБЛАСТТА НА СПЕЦИАЛНАТА ПЕДАГОГИКА

Изследователи като Takahashi смятат, че в контекста на приобщаващото образование учителите са изправени пред предизвикателството да развият своите знания и умения, необходими за правилната оценка на интелектуалните способности на широк кръг деца. Въпреки че интелигентността се изследва повече от 100 години, изследователите все още спорят какви способности трябва или не трябва да бъдат класифицирани като принадлежащи към областта на интелекта. Takahashi сравнява двуфакторния модел на Спирман с теорията за множествената интелигентност на Гарднър. Въз основа на тези изследвания предлага да се взема предвид полезността на теорията за множествена интелигентност в процеса на приобщаващо образование, като се имат предвид различните профили на интелигентност, показани от деца с интелектуални затруднения и нарушения в развитието[6].

Мисля, че има върху какво да се замислим и да разширим разбирането си за множествената интелигентност и представянето на различните ученици със специални потребности в българските училища. Все още у нас е прието, че няма връзка между надарени деца и деца със специални образователни потребности. Има и още една чувствителна зона, дали няма да се окаже, че сме по-склонни да идентифицираме ромските ученици, като деца с обучителни трудности или интелектуална недостатъчност. Освен очевидните проблеми, които възникват с тежко проблемно поведение в ситуацията в класната стая, изследванията предполагат, че педагогическите специалисти възприемат концепцията за приобщаване като повече работа. Те също така не са сигурни в собствените си способности по отношение на познанията за преподаване на такива деца и ученици. Подрастващите, които са надарени и същевременно имат затруднения в обучението и постиженията, са особено предизвикателство. Някои от тези деца са идентифицирани и техните нужди са удовлетворени. Това обаче се случва рядко, освен ако екипът за подкрепа на личностното развитие не реши конкретно да идентифицира и да обслужва тези деца и ученици. По-голямата част от тях са разпознати от образователната системата само като деца и ученици със СОП.

Изследователи като Нунев и Ваум твърдят, че има ученици с тежки обучителни дефицити, които имат изключителни способности, но никога не са били разпознати или подкрепяни. Предполага се, че това може да е по-голяма група ученици, отколкото много хора осъзнават. В едно проучване около 33% от учениците, идентифицирани със специални образователни потребности, са имали добра интелектуална способност [3].

Неадекватните оценки или ниските (IQ) резултати често водят до подценяване на интелектуалните способности на тези ученици. Ако техният потенциал остане неразпознат, те никога няма да станат обект на подкрепа за развитие на силните им страни. Може би най-голямата група ученици са тези, чиито способности и увреждания се маскират взаимно, тези деца седят в клас, не покриват държавните образователни стандарти, но имат силни страни и способности. Тъй като тези ученици обикновено функционират на ниво клас, не се счита, че са приоритет за училищата. Много учители вярват, че ако детето или ученикът е интелектуално надарен, тогава уврежданията не засягат образователния прогрес и следователно не е необходимо да се занимава с това. Това може да представлява предизвикателство, когато надарено дете или ученик със специални потребности е в групата на връстниците и трябва да получи подкрепа. Освен това, ако учителят вярва, че му липсват уменията за приобщаване, може да съществува желание да се третира надареното дете с увреждания като чисто надарен и

РЕСПО

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

IV. НАУЧНИ СТАТИИ В ОБЛАСТТА НА СПЕЦИАЛНАТА ПЕДАГОГИКА

РЕСПО

да се пренебрегват нуждите му [4]. Очакванията към педагогическите специалисти са високи и включват способността им да бъдат съзнателни, като правят правилните изводи и умозаклучения за потребностите на всяко дете или ученик [1]. За повечето учители е трудно да повярват, че един ученик може да бъде както надарен, ако е диагностициран с увреждане или обучителни трудности. Следователно такива деца рядко се идентифицират и често остават без подкрепа на техните силни страни. Въпреки трудностите в днешно време понятието за надареност и неспособност за учене, възникващи едновременно при един и същ индивид, става по-лесно за възприемане. Като цяло емпиричните изследвания на характеристиките и нуждите на надарените с увреждания са сравнително малко.

В световен мащаб училищата стават все по-приобщаващи на практика, за да предоставят смислен опит в обучението на ученици с увреждания. Изследванията документират, че педагогическите специалисти с положително отношение към приобщаването са по-склонни да променят своите инструкции и учебни програми, за да отговорят на индивидуалните нужди на децата и учениците. Друг проблем, който е актуален и у нас са нуждите на децата от малцинствата, които са надарени, но често се пренебрегват поради социални и културни причини. Промяната на демографията и актуалната ситуация в образователната среда изисква приемане на етническото разнообразие. Това е от важно значение за процеса на изграждане на по-приобщаваща образователна система.

Дискусия:

В работата си като действащ психолог в Регионален екип за подкрепа на личностното развитие (РЕПЛР) съм наблюдавал притеснителна тенденция. В много общообразователни детски градини и училища ромски деца и ученици да се разпознават като деца със специални образователни потребности. Предпочита се те да бъдат насочени към ресурсно подпомагане, а не да им се предлага предвидената обща подкрепа за личностно развитие. Според Нунев не бива да забравяме, че основната задача на приобщаващото образование е формирането на принадлежност към общността на образователната институция[2]. Крайно време е да осъзнаем, че приемането на етническо разнообразие и обучението в мултикултурна среда, насърчава развитието на социалната компетентност и просоциалното поведение. Подпомагането на надарени деца и ученици от малцинствата им дава шанс да установят приятелства с връстници си. Да овладеят ценен опит и умения, които те могат да пренесат в своите общности. В България расте не малък процент на децата и учениците от етническо малцинство, те идват от ниско образовани домакинства с малки доходи. От особена важност е да бъдат приобщени и активно включени в социалния и образователен живот.

Заклучение:

В известна степен проблемът продължава да се крие в негативното отношение на педагогическите специалисти. Има общо мнение, че те възприемат концепцията за приобщаване повече като външна принуда, а не като убеждение. Специалистите също не са сигурни в собствените си способности по отношение на знанията си за преподаване на такива деца и

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

IV. НАУЧНИ СТАТИИ В ОБЛАСТТА НА СПЕЦИАЛНАТА ПЕДАГОГИКА

РЕСПО

ученици в масовата образователна система. До голяма степен е обяснимо притеснението на общообразователните специалисти, когато нямат опит и знания как да подпомагат надарени деца с увреждания или с различен етнически произход.

Литература:

- Кръстев, А. (2020). Проучване отношението на общообразователните учители спрямо приобщаващото образование. Сп. Педагогически алманах, бр.2, с.235-244.
- Нунев, Й. (2020). Мониторинг на процесите на приобщаване и образователна интеграция и модели за десегрегация на ромското образование. Пловдив: Астарта, с.23.
- Baum, S. (1984). Meeting the needs of learning disabled gifted students. Roeper review, 7-1:19-19.
- [Cline, S.](#) [Hegeman, K.](#) (2001) Gifted Children with Disabilities. Sage journals, Volume: 24 issue: 3, page(s): 16-24.
- Singh, Dr. Yash. (2011). The gifted children with learning disability. Indian Streams Research Journal. 1.
- Takahashi, J. (2013). Multiple Intelligence Theory Can Help Promote Inclusive Education for Children with Intellectual Disabilities and Developmental Disorders: Historical Reviews of Intelligence Theory, Measurement Methods, and Suggestions for Inclusive Education. Creative Education. 04. 605-610.

РЕСПО

Тел: 0879018130

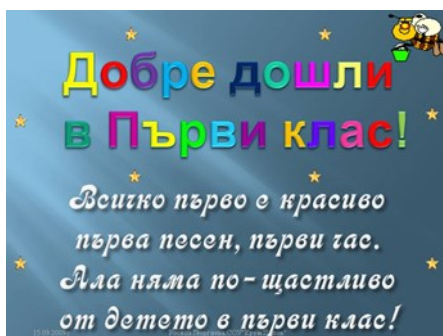
Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦППО-
МОНТАНА

V. СТРАНИЦА НА ЛОГОПЕДА

Да си ученик в първи клас – не е шега

В забързаното ежедневие и все по-широката употреба на дигитални технологии в живота ни намалява възможността за живата комуникация с детето. Екранът на таблета/телефона не може да даде на детето топлина, емоция, любов, внимание, загриженост. А понякога децата имат необходимостта проста да бъдат чути, да бъдат изслушани.

Детската градина е мястото, където се извършва социализация, изграждат се навици за общуване с връстници, осъществява се също и минимална подготовка за обучение в училище – на ниво първични навици за самообслужване и подготовка за успешно училищно обучение.

Със завършване на учебната година за децата от подготвителна група в детската градина възникват много притеснения, страхове и въпроси за техните родители. Всички тези смесени чувства са породени от навлизането в един нов етап от живота на родители и деца, етап, изпълнен с много неизвестности и предизвикателства.

Едни от най-често задаваните ми въпроси от родители през последните месеци са свързани с неправилното произнасяне на звукове, тяхната липса или замяна, а също така, като децата не могат да четат, да пишат и да смятат ще е проблем ли в първи клас?

За децата с нарушение в звукопроизношението е необходимо да потърсят подкрепа от логопед. Логопедът е специалистът, който ще направи оценка на езиково-говорните нарушения и ще състави индивидуален план за терапия. Той е човекът, който ще информира, напътства, подпомага и подкрепя родителите. На пръв поглед неправилното произнасяне на звукове, тяхната липса или замяна не е проблем с опасност за живота на детето. Това е проблем, който може да доведе до затруднения и пропуски в обучението, може да демотивира детето и да се появи негативно и отрицателно отношение към учебния процес и нежелание да посещава учебното заведение. Затова е препоръчително своевременно логопедична терапия. Логопедичната терапия е един продължителен процес, изискващ постоянство, упоритост и системност.

На какво трябва родителят/учителят да обръща внимание:

- ♦ дали детето чува, различава този звук, който е проблемен;
- ♦ дали конструира правилно просто и просто разширено изречение;
- ♦ дали спазва правила;
- ♦ дали общува с децата от класа;
- ♦ дали говори прекомерно бързо или бавно;
- ♦ дали е нарушен темпът, ритъмът, мелодиката – заква ли.

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

V. СТРАНИЦА НА ЛОГОПЕДА

РЕСПО

Детската градина е мястото, където детето трябва да придобие интерес към ученето, към училището, към учителите като авторитети. В държавните образователни изисквания за предучилищното образование обаче не е заложено детето да се научи да чете и пише. То може да разпознава, посочва и назовава някои букви, да записва елементи от букви, да се учи да се ориентира в тетрадката с широки и тесни редове, да се концентрира и внимава, да изследва средата, която го заобикаля, да рисува.

Според психолози, детето минава през няколко етапа от постъпване в детската градина - детството до постъпване в първи клас - първия учебен ден. Когато влезе в класната стая, то става едно от многото и има нужда от подкрепата на родителите и учителя. Преходът от детската градина към училището е един труден период за детето. Първоначалният процес на адаптация е свързан с промяната в режима. Започва да има отговорности. Изискванията към него се увеличават (напр.: да си приготвя редовно раницата, да знае седмичната си програма, да пише домашните си, да познава на часовник, да усвои четене, писане и смятане). Процесът на адаптация към училищната среда е строго индивидуален за всяко дете и е с различна продължителност.

Родителите трябва да знаят:

- ♦ избор на учебно заведение;
- ♦ запознаване с класния ръководител и другите учители;
- ♦ предварително проучване кои деца от групата ще бъдат записани в същото училище;
- ♦ предварителна уговорка с родителите на другите деца за определен ден и час да се заведат децата в училището с цел да се запознаят с новата обстановка, с класния ръководител, с местоположението на тоалетните, физкултурния салон, къде може да се храни и т.н.;
- ♦ да продължи изграждането на положителна нагласа у детето към училището и учебната дейност;
- ♦ всеки учебен предмет да е с различен цвят (математика-учебник, учебна тетрадка, тетрадка за работа в клас, тетрадка за домашна работа – жълт цвят);
- ♦ в първи клас се усвояват умения за четене, писане и смятане.

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

V. СТРАНИЦА НА ЛОГОПЕДА

На какво трябва да обръща внимание родителят/учителят:

- ♦ дали се ориентира по отношение на времето и пространството;
- ♦ дали усвоява и спазва нови норми на социално поведение;
- ♦ дали има изградени умения да създава и поддържа взаимоотношения;
- ♦ дали се ориентира в графичната мрежа на тетрадката с тесен и широк ред, както и в тази с квадратчета;
- ♦ дали пише букви и цифри огледално;
- ♦ дали заменя визуално сходни букви;
- ♦ дали заменя звучни с беззвучни съгласни;
- ♦ дали разменя местата на буквите;
- ♦ дали пише трудно под диктовка;
- ♦ дали детето се затруднява да чете на срички;
- ♦ дали чете с прекалено бавен темп;
- ♦ дали разбира това, което чете.

Наръчникът за родители на първокласници „Добре дошли в училище, родители“ е пътеводител за семейството в света на училището. Създаден е и се разпространява от Асоциация „Родители“.

<http://soulklas.weebly.com/10471072-1088108610761080109010771083108010901077.html>

Използвана литература:

1. Наистина ли е толкова важно децата да могат да пишат и смятат преди 1-ви клас?/Онлайн списание „Родител“, Автор: Теодора Пампулова – детски психолог и Координатор на ДПБ за гр. Пловдив и областта

[\[https://roditel.bg/naistina-li-e-tolkova-vazhno-detsata-da-mogat-da-pishat-i-smyatat-predi-1-vi-klas/?fbclid=IwAR3AtgK2yOcH_PF5mbJhJE6BSXfEcrKpAtDLETskRPa_\]](https://roditel.bg/naistina-li-e-tolkova-vazhno-detsata-da-mogat-da-pishat-i-smyatat-predi-1-vi-klas/?fbclid=IwAR3AtgK2yOcH_PF5mbJhJE6BSXfEcrKpAtDLETskRPa_)

РЕСПО

2. Преходът от детска градина към училище – трудностите на един първокласник

[\[https://roditel.bg/prehod-ot-detska-gradina-kam-uchilishte/\]](https://roditel.bg/prehod-ot-detska-gradina-kam-uchilishte/)

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

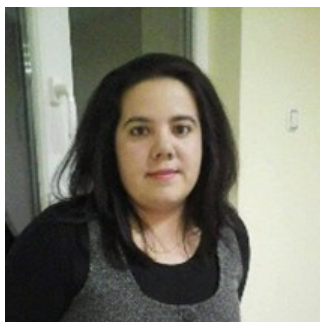
3. Картинките са взети от интернет

*Статията адаптира и подготви: Янита Сейкова
логопед в РЦПППО - Монтана*

РЦПППО-
МОНТАНА

VI. СТРАНИЦА НА ПСИХОЛОГА

РЕСПО

Синдром на хиперактивност с дефицит на вниманието (ХАДВ)

**Автор: Ася Стефанова – психолог
РЦПППО област Враца**

Резюме: В последните години все по-актуална става темата за хиперактивните деца и затрудненията в тяхното възпитание и обучение в училищна среда. Много родители и учители се сблъскват с деца и ученици, чиято двигателна активност, неустойчиво внимание, различен темп на учене и недостатъчно съобразяване с правилата, възпрепятстват добрите им взаимоотношения и ефективната работа в образователните институции. Работата с хиперактивните деца е трудна и понякога изглежда непосилна. Важно е да запазим самообладание и да не се отказваме в опитите си да постигнем резултати.

В наши дни все по-често започва да се говори за синдром на хиперактивност с дефицит на вниманието (ХАДВ) и тази тема придобива все по-висока популярност. И все пак много родители не са запознати с термина и се допуска грешката за деца със ХАДВ, да се смята, че имат проблем с контрола на поведението си и реагират прекалено импулсивно или пък са твърде чувствителни. Не са редки и случаите, при които странични наблюдатели определят такова държание като липса на възпитание и отношение от страна на родителите.

Вероятно на всички нас ни се е случвало поне веднъж да завиждаме на някое дете за неговата неизчерпаема енергия и желание непрекъснато да прави нещо. В други случаи обаче се чудим, дали изобщо то е в състояние да се спре. Ако тази мисъл обаче ни тревожи, може да е с основание – детето може да страда от т.нар. разстройство с дефицит на вниманието и хиперактивност, по-познато с английското съкращение ADHD.

Повечето деца може да са по-активни от време на време, естествената им енергия и темперамент понякога преливат в буйно поведение. Тези епизоди обаче са кратки и временни. Истинската хиперактивност е нещо съвсем друго. Хиперактивните деца са свръхактивни, лесно се вълнуват, постоянно са неспокойни, концентрацията им е лоша, не могат да задържат вниманието си, в резултат на което изостават и в ученето си. Те като че ли никога не могат да изпълнят една задача, настроението им се променя внезапно, често избухват, може да са агресивни и да тормозят другите деца. Когато пораснат често чупят различни предмети и най-общо са деструктивни. Трудно понасят критика, лесно се дразнят, импулсивни са и изглеждат тромави. Координацията им е лоша. Хиперактивните деца често са по-безчувствени към останалите хора.

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

VI. СТРАНИЦА НА ПСИХОЛОГА

РЕСПО

Диагнозата на Синдрома на хиперактивност с дефицит на вниманието невинаги е лесна и изисква сериозен професионален опит, време и усилия. Трудностите произхождат от невъзможността за разграничаване на болестната хиперактивност от проявите на палавото дете в по-ранна възраст или от това, че в юношеска и зряла възраст информацията за начало на нарушението в детството обикновено липсва или е непълна. Наред с това, следва да се отбележи, че използваните диагностични критерии се отнасят главно за децата в училищна възраст и не са адаптирани за оценяване на по-късните прояви на нарушението. В рутинната клинична практика за определяне дали едно дете или юноша има синдром на хиперактивност с или без дефицит на вниманието не е достатъчно само наличие на определени симптоми, но и комплексно оценяване от детско-юношески психиатър или педиатър с нужния опит и квалификация. До диагнозата се стига чрез оценка на детското поведение, физикално изследване, оценяване на информацията от учители и родители, търсене на съпътстващи заболявания и разграничаване на други медицински проблеми които могат по своята поведенческа изява да наподобяват Синдрома на хиперактивност с дефицит на вниманието. Тук следва да се отбележи, че някои от децата със Синдром на хиперактивност с дефицит на вниманието имат и други психични заболявания, които също биха изисквали лечение. Например сред хиперактивните деца и юноши често се срещат и различни поведенчески разстройства, разстройство с противопоставяне и предизвикателство, тревожни разстройства, заболявания на настроението, специфичните обучителни затруднения, тикове.

Повечето деца с ХАДВ не се диагностицират до първи клас. Обаче по-голяма част от тях проявяват такива маркери още в детската градина, а някои и по-рано. Важно е да знаем, че децата с ХАДВ, често имат съпътстващи обучителни затруднения. Учителите в детската градина са на първа линия, за да се срещнат с предизвикателствата - да намерят начини да осигурят на всяко дете необходимата структура, грижа и образование. Създаването на подходящ климат в детската градина е в основата на успеха. В ранната възраст 3-6 г. трябва да учим децата на поведенчески очаквания и социални умения. Необходимо е именно в тази възраст да се обясни и моделира всяко желано поведение на практика, докато още децата не знаят точно какво се очаква от тях.

Синдромът хиперактивност и дефицит на внимание е сериозен житейски проблем за детето и неговото семейство. Много често тези деца в педагогическата практика са възприемани като лошо възпитани. Поведението на децата, произтичащо от синдрома на ХАДВ, провокира появата на нарушения в ежедневно функциониране и нормалното социализиране.

РЕСПО

Не трябва да забравяме, че детето със ХАДВ, което е обгрижвано по правилен начин, успява да разкрие малко по малко своя капацитет. То има огромно въображение, то е креативно и изпълнено със забележителна енергия, спонтанност и ентусиазъм. Това дете успява да прави нещата по оригинален начин и да вижда детайли, които другите пропускат. То не търпи несправедливост и става закрилник на по-слабите. То е любящ и внимателен приятел, обича да помага на другите.

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

VI. СТРАНИЦА НА ПСИХОЛОГА

РЕСПО

Предизвикателството за преподавателите на такова дете се състои в това да успеят да използват неговото високо ниво на активност, любознателния му дух и чувствителната му природа, за да му помогнат да се реализира като успешен и щастлив ученик.

Използвана литература:

1. Боянова В., Станкова М., (2005) Хиперактивност и дефицит на вниманието или какво да правим с неударжливото дете, С.
2. Стаматов, Р. Минчев, Б. (2003) Психология на човека. Пловдив: Хермес
3. Матанова В., Тодорова Е., (2013) Ръководство за прилагане на методика за оценка на образователните потребности на децата и учениците. Институт за психично здраве и развитие, С.
4. Стамбулова С., Синдром на хиперактивност с дефицит на внимание – статия
5. Матанова В., (2003) „Психология на аномалното развитие“
6. Боянова В., (2006) Диагностика и терапия при генерализирани разстройства на развитието“, С.
7. Иванова, О., (2016) „Как да работим с хиперактивните деца“, С.
8. Ломтева Т., А.Ф. Двойна „Корекционни игри и упражнения за хиперактивни деца“

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦППО-
МОНТАНА

VII. СТРАНИЦА ЗА ДОПЪЛВАЩА И АЛТЕРНАТИВНА КОМУНИКАЦИЯ

РЕСПО

Оценка на компетенциите и използването на допълваща и алтернативна комуникация /ДАК/ на професионалисти в регионални центровете за подкрепа на процеса на приобщаващото образование в България

Последните данни на Министерството на образованието и науката за 2020 г. сочат, че общият брой на децата с увреждания и специални потребности в детските градини и училищата в България е над 25 000. За мнозинството или около 15000 от тях (тези с множество увреждания, церебрална парализа, сензорни увреждания, разстройство от аутистичния спектър) комуникацията с останалите е сериозно затруднена. Тези предизвикателства влияят на тяхното участие в обучението, включително в процеса на оценка на нуждите, който е в основата за планиране на адекватна допълнителна подкрепа.

Развитието на езиковите умения, в допълнение към обучението, е една от най-важните цели за децата със специални потребности. За децата с комплексни комуникационни затруднения – които нямат експресивна реч и не могат да пишат, това може да се постигне само чрез средствата на ДАК.

Министерството на образованието и науката в България инвестира в осигуряване на помагачи технологии в детските градини и училищата чрез проекти, финансирани от ЕС. Въпреки това, много малко образователни институции, преди всичко центровете за специална образователна подкрепа, се възползваха от тези възможности. Очевидни причини за това са липсата на осведоменост и подходящо обучение за това какво представлява ДАК, който може да се възползва от тези инструменти и технологии и как те се прилагат на практика.

В края на 2020 г. УНИЦЕФ България възложи проучване, целящо да оцени нивото на компетентност, включително подготовка в университета и продължаваща квалификация, знанията, практиките и нагласите в областта на ДАК, както и използването му в практиката. Участие взеха над 200 специалисти от регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование в България. Законът за предучилищното и училищното образование регулира ключовата роля на тези центрове, в т.ч. координиране, консултиране, обучение, диагностика и методическа подкрепа. Почти 70% от респондентите са ресурсни учители със средно 10,4 години професионален опит.

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦППО-
МОНТАНА

VII. СТРАНИЦА ЗА ДОПЪЛВАЩА И АЛТЕРНАТИВНА КОМУНИКАЦИЯ

Знания и осведоменост

- ♦ Броят на специалистите, които са добре запознати или са напълно наясно с нискотехнологичните средства за ДАК, са 45%, а 43% ги използват понякога, често или постоянно. Всеки трети специалист никога не е използвал нискотехнологични средства за ДАК.
- ♦ Само 19% от специалистите са запознати със среднотехнологичните средства за ДАК, а 8% от специалистите ги използват понякога, често или постоянно.
- ♦ 13% от специалистите са запознати с високотехнологичните средства за ДАК и едва 6% ги използват.
- ♦ Що се отнася до достъпа до компютър, 7% от специалистите са наясно и 2% използват такива инструменти за достъп, които позволяват на деца с нарушения в областта на фините двигателни умения да използват ДАК.
- ♦ В допълнение към ниското ниво на осведоменост и използване в практиката дори и на нискотехнологичните инструменти, ДАК се използват главно в учебните и терапевтичните сесии, но не и за комуникация.

Нагласи към употребата на ДАК в практиката

Във втората част на въпросника, въз основа на казуси и въпроси, се тестват нагласи към инструментите за ДАК и споделянето на общи погрешни схващания за тяхната полезност и кога да ги използват. Погрешните схващания за ДАК са свързани с невярното убеждение, че използването на ДАК пречи на развитието на естествената реч. Неразбирането, че съществуват средства за ранна интервенция и за развитие на базови когнитивни умения, кара някои специалисти да смятат, че за успешното използване на ДАК е нужно някакво ниво на когнитивните възможности или минимална възраст за въвеждането им.

- ♦ Въпреки ниската степен на осведоменост и честотата на използване на инструментите за ДАК, тези резултати са значително по-положителни, което вероятно е свързано с опита и квалификацията на специалистите в областите извън ДАК.
- ♦ И все пак, 16% смятат, че е необходимо да се приеме какво би отговорило детето и че отговорът трябва да бъде посочен или да се каже, което се счита за неефективно.
- ♦ Само 35% от професионалистите смятат, че езиковите умения трябва да се развият при общуването.
- ♦ Все пак значителна част от специалистите не биха препоръчали използването на система за контрол с поглед за деца, които се нуждаят от нея

Резултатите от тази част от проучването показват, че значителна част от специалистите избират отговори по ключови аспекти при въвеждането и използването на ДАК, които се различават от съвременните и основани на доказателства научни препоръки за ДАК, особено по отношение на високотехнологичните инструменти, което може да се обясни с липсата на знания и използване на такива инструменти.

РЕСПО

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РСППО-
МОНТАНА

VII. СТРАНИЦА ЗА ДОПЪЛВАЩА И АЛТЕРНАТИВНА КОМУНИКАЦИЯ

Използване на ДАК от професионалисти и обучение

РЕСПО

Инструментите на ДАК следва да се използват широко в практиката на регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващо образование – както при оценката на потребностите, в разработването на планове за подкрепа, така и при провеждането на самите дейности за подкрепа. Масовите учители също трябва да са запознати с инструментите за ДАК. Комуникационните цели и подходящите комуникационни инструменти, включително за допълваща и алтернативна комуникация, които съответстват на функционалните затруднения и способности на детето, следва да бъдат част от индивидуалния план за подкрепа.

- ♦ 14% от специалистите използват инструменти за ДАК при оценката на нуждите често или винаги, докато 62 % използват ДАК при оценяване на нуждите рядко или понякога, а 24 % никога не са го използвали.
- ♦ 16 % от специалистите никога не включват такъв инструмент за подкрепа на комуникацията и развитието на умения за дете, 57% ги включват рядко или понякога, а само 26 % често или винаги.

Причината за рядкото използване на инструментите на ААС в практиката на специалистите е свързана с редица пречки, които специалистите са определили, както следва:

- ♦ Ниски нива на компетентност за използване на ААС – 54%
- ♦ Недостатъчно финансиране – 53%
- ♦ Недостатъчно време за дейности – 14%

По-голямата част от специалистите – 72% – не са имали нито един курс в тази област като част от университетското им обучение, а 22% само един курс. Обикновено съществуващите курсове, които включват ДАК, не са практически насочени.

42% от специалистите не са имали единен квалификационен курс по ААС, но останалите 58 % заявяват, че имат един (28%), два (16%) или повече квалификационни курсове (14%).

Въпреки това, има нарастващ интерес на специалистите да придобият или подобрят квалификацията си в областта на ААС. 66% от тях показват силен и много силен интерес към високотехнологичните (3% показват слаб или никакъв интерес) и 75% от високотехнологичните инструменти за ААС (6% показват слаб или никакъв интерес).

Проект „Глас за всяко дете“ на УНИЦЕФ България

В рамките на проект “Глас за всяко дете” редица полезни ресурси бяха преведени и адаптирани на български език: (1) платформа [Global Symbols](#), където вече са достъпни – онлайн тренинг „[Пътеводител на ДАК](#)“, набор от „[Типично български символи](#)“ и [множество други набори от символи](#), които могат да бъдат преведени на български език, [Boardbuilder](#) – уеб приложение за създаване на комуникационни табла и промяна на вече съществуващи символи; (2) Каталог на ДАК, където е събрана основна информация за видовете средства за ДАК и е представена визитка на 172 такива и (3) приложение за символна комуникация [Cboard](#), където символи биват преобразувани в експресивна реч.

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

VII. СТРАНИЦА ЗА ДОПЪЛВАЩА И АЛТЕРНАТИВНА КОМУНИКАЦИЯ

РЕСПО

Също така в рамките на проекта и в кооперация с лектори от университета в Загреб за ДАК обучители бяха обучени 42 български специалист от 12 РЦПППО, 2 Общностни центъра за ранна интервенция и един ЦОП на територията на Република България.

Обучените специалисти предоставят директна подкрепа на 150 деца с комплексни комуникативни потребности, които са в нужда от ДАК, за въвеждане на ДАК предимно чрез приложение Sboard.

Приложение Sboard

Sboard е безплатно приложение за деца и възрастни с говорни и езикови увреждания, улесняващо комуникацията с картинки и преобразуване на текст в говор. За да се използва приложението първоначално се прави регистрация на потребителски профил, който

после е достъпен от всички технологични устройства, на които е свалено приложението. Няма изискване на какво устройство ще бъде направена регистрацията. Приложението Sboard е достъпно в уеб и мобилна версия за употреба на компютър, таблет и/или смартфон. Уеб версията се нуждае от постоянна връзка с интернет и се използва само онлайн. За да конвертира символи в реч за мобилното приложение е необходимо да се свали и двигател за преобразуване на текст в реч Speechlab, за което се заплаща еднократна символична такса. Мобилното приложение може да работи и офлайн, за да е използва тази опция е необходимо предварително нужните набори със символи да бъдат свалени на съответното устройство.

Освен преобразуване на символи в реч чрез Sboard могат да бъдат създавани и принтирани табла и папки за комуникация. При направата им могат да бъдат използвани символи, картинки и снимки на реални обекти и лица.

В Sboard също така е възможно да се създава запис на конкретни изказвания, които да се активират при натискане на съответния им символ, картинка или снимка.

Вместо заключение

Обучените в рамките на проект „Глас за всяко дете“ обучители провеждат обучителни срещи за въведение в темата за ДАК със специалисти – учители от детски градини и училища, родители и други заинтересовани лица.

Проект „Глас за всяко дете“ ще продължи до края на календарната 2022 година, когато ще бъде възможно да бъдат представени резултати от всичките дейности в него, които биват провеждани към момента.

Автори: Мария Янкова - програмен директор "Образование" -

УНИЦЕФ

Тоска Ганева-Власева – консултант по ДАК към УНИЦЕФ

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

VII. СТРАНИЦА ЗА ДОПЪЛВАЩА И АЛТЕРНАТИВНА КОМУНИКАЦИЯ

Областна обучително-информативна среща
по проект на УНИЦЕФ – България „Глас за всяко дете“

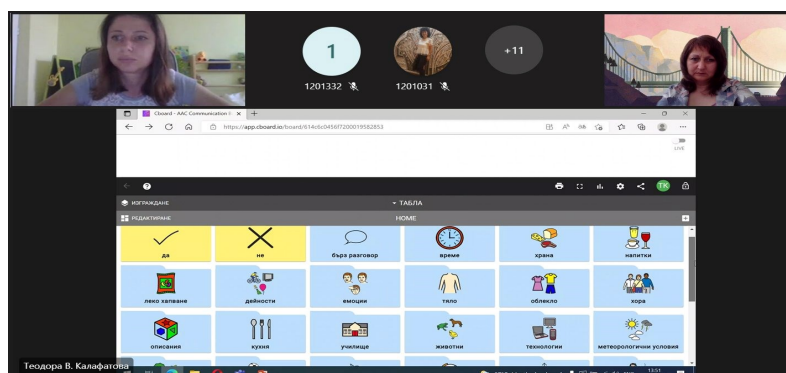
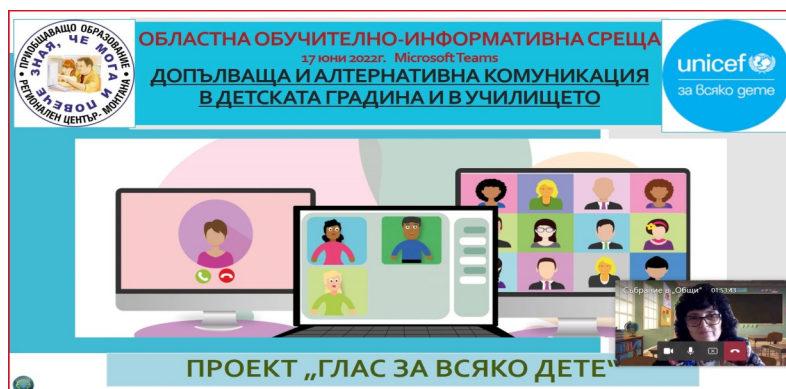
ДОПЪЛВАЩА И АЛТЕРНАТИВНА КОМУНИКАЦИЯ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА И В УЧИЛИЩЕТО

РЦПППО – Монтана се включи като партньор на УНИЦЕФ в реализираното на проект „Глас за всяко дете“. Една от планираните по проекта дейности е състоялата се на 17.06.2022г. областна обучително-информативна среща, проведена от екип от специалисти от Регионален център, на тема „Допълваща и алтернативна комуникация в детската градина и в училището“.

Форумът бе предназначен за експерти, директори на детски градини, училища, центрове за специална образователна подкрепа, учители, специалисти, координатори на ЕПЛР, родители. Срещата бе с информативен характер и целеше да запознае аудиторията със същността на допълващата и алтернативна комуникация като начин да чуем и разберем всички деца. Основни тематични ядра в нея бяха:

- Същност на допълващата и алтернативна комуникация
- Проект „Глас за всяко дете“
- Помощни средства и технологии за допълваща и алтернативна комуникация
- Приложение C Board.

Автор: Виолета
Цветанова—
старши ресурсен
учител в
РЦПППО—
Монтана

РЕСПО

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

VII. СТРАНИЦА ЗА ДОПЪЛВАЩА И АЛТЕРНАТИВНА КОМУНИКАЦИЯ

ПРОЕКТ „ГЛАС ЗА ВСЯКО ДЕТЕ“

Организационна работна среща с родители

РЕСПО

На 23 май 2022г. в ДГ № 12 „Звънче“ – Лом специалисти от Регионален център Монтана реализираха дейност по проект „Глас за всяко дете“, в който РЦПППО - Монтана е партньор на УНИЦЕФ – България. На организационната работна среща присъстваха г-жа Диана Божинова – директор на РЦПППО – Монтана, г-жа Анжела Борисова – директор на ДГ № 12 „Звънче“ – Лом, деца, родители, учители, помощник на учителя и специалисти.

Благодарим на УНИЦЕФ - България за осигурените устройства и за цялостната мащабна подкрепяща дейност в помощ на всяко дете.

Автор: Виолета Цветанова—старши ресурсен учител в РЦПППО—Монтана

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

VIII. СПОДЕЛЕНО ЗА И ОТ РОДИТЕЛЯ

„ЦЕНТЪР ЗА СОЦИАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЯ И ИНТЕГРАЦИЯ” ГРАД ЛОМ

РЕСПО

Социалната услуга „Център за социална рехабилитация и интеграция“ гр. Лом /ЦСРИ/ е с капацитет 60 лица и предоставя комплекс от социални услуги, свързани със социална рехабилитация за почасово обслужване на лица с увреждания /ЕР на ТЕЛК над 50%/ и деца със специални образователни потребности. Предоставянето на услугата цели подкрепа на индивидуалното развитие, поддържане и придобиване на нови способности и самостоятелност, чрез интеграция и превенция на социалното изключване. Тя включва разнообразни консултативни, терапевтични и рехабилитационни дейности, насочени към създаване, поддържане и разширяване на социалните умения, както и обучение за водене на самостоятелен начин на живот.

За насърчаване на желанието за взаимодействие, за стимулиране на развитието и повишаване на инициативността, работи мултидисциплинарен екип от различни специалисти – директор, социални работници, логопед, психолог, специалист „приложни изкуства”, трудотерапевт, рехабилитатор, масажист, медицинска сестра.

Психологичната рехабилитация включва психодиагностика за определяне на дефицитните области, нивото на психично функциониране и усвоени умения за съответната възраст. В съответствие се провежда развиваща и корекционна дейност за активно въздействие, с цел формиране на редица индивидуално-психологически особености, необходими за развитието. Чрез информиране и разяснение се помага на близките на потребителите, относно разбирането на особеностите, характерни за всеки случай, за да се достигне но-

во ниво на мислене.

Логопедичната рехабилитация използва различни методи и техники, подбрани индивидуално, според всеки диагностичен и терапевтичен казус, за корекция на артикулационните, дихателни и говорни възможности, за подкрепа при формиране на комуникативни умения и подобряване на наличните възможности за общуване. Двигателната рехабилитация се осъществява, чрез провеждане на възстановителна и поддържаща лечебна физкултура, масажни процедури и използване на уреди /кростренажор, велоергометър, електрическа и механична пътека, степер и др./ за положително повлияване на трайни и временни увреждания, обучение в правилно ходене, изграждане на хармоничен стереотип на движение и общо укрепване.

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

VIII. СПОДЕЛЕНО ЗА И ОТ РОДИТЕЛЯ

РЕСПО

Трудотерапевтичната рехабилитация се изразява в придобиване на нови знания и ориентири, относно заобикалящата среда, както и изграждане, възстановяване и развитие на трудови, битови и адаптивни умения за реализиране на индивидуалния потенциал. Арт терапия и музикотерапия използват за постигане на дълбоко въздействие и предизвикване на положителни емоции, които чрез терапевтичния ефект върху психосоматичните и психоемоционалните процеси да мобилизират резервните сили у потребителя и да определят неговата креативност във всички области на изкуството и в живота, като не се набляга на целенасочено обучение и съответно овладяване на уменията и способностите на арт и музикалната дейност, а целта и съдържанието на корекционните и рехабилитационни занимания се формулират въз основа на персоналните физически и умствени възможности.

„Център за социална рехабилитация и интеграция” гр. Лом организира на своите потребители посещения на различни културни мероприятия, изработване на украса, картички и мартеници и участие в традиционната изложба-базар в градската галерия, организира детски празници и други участия на потребителите в обществения живот на града.

За повече информация, заповядайте в „Център за социална рехабилитация и интеграция гр. Лом. Центърът е разположен в реновирана сграда в близост до центъра на града, на улица „Славянска” № 69, с удобна възможност за използване на транспорт или придвижване самостоятелно.

РЕСПО

„Автор: **Марина Маринова** – Тел: 0879018130
социален работник в ЦСРИ - Лом Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦППО-
МОНТАНА

VIII. СПОДЕЛЕНО ЗА И ОТ РОДИТЕЛЯ

РЕСПО

Съвети за социално-емоционална компетентност на детето

Емоцията не причинява болка. Съпротивлението или потискането на емоцията причинява болка (Frederick Dodson)

Всеки от нас изпитва емоции и това е нормална част от живота. Хората могат да имат различни чувства спрямо едно и също нещо, но каквито и да са те, не бива да се оценяват като правилни и грешни. Често хората дори не осъзнават какво чувстват. Например казват, че са тъжни, когато всъщност се чувстват гневни. Понякога отхвърлят собствените си чувства или казват, че не изпитват нищо.

В моята практика като училищен психолог, работя с деца и юноши и забелязвам, че голяма част от подрастващите, дори не знаят определението за емоция, което говори за много бедна емоционална информираност. Причините за това състояние при децата и учениците е липса на работа от страна на педагогическите специалисти и родителите по-задълбочено в тази насока. В този забързан свят, възрастните забравят колко е важна емоционалната осведоменост. Тя е тази, която ни помага да вземаме адекватни решения и да изградим едно по-добро бъдеще за децата си. Способността на хората да осъзнават, разпознават, назовават и изразяват чувствата си се смята за ключова за личностното израстване и ефективността на социалните взаимодействия с другите.

От изключително значение е да обърнем внимание на този факт и въпреки динамиката в нашия живот, трябва да се опитаме да обръщаме внимание на сигналите на децата, които получаваме под формата на невербални и вербални признаци. Понякога детето, когато не може да изрази своите чувства, няма с кой да сподели своето безпокойство и тревога, то реагира неправилно и проблемът се задълбочава. Съвсем нормално е децата да изпитват смесени емоции, които не могат да определят, но ролята на родителя и педагогическия специалист е да долови индикаторите на обърканото състояние на детето и да му помогне да излезе по най-здравословния начин.

Няколко съвета за повишаване на социално-емоционалната компетентност на децата:

Опитайте се да търсите положителни качества в детето и го хвалете

Често родителите обръщат внимание на нежеланото поведение на децата, критикуват ги за лошите постъпки, но забравят да ги похвалят, когато детето направи нещо добро. Старайте се да забелязвате положителните качества на детето и му отправяйте своите похвали. Това е важно за стимулирането на повече добри изяви на детето. Намирайте всеки ден поводи за похвали на своето дете.

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

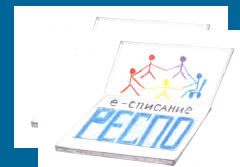
Опитайте се да слушате какво ви казват децата и ги подкрепяйте

Опитайте да се вслушвате в децата си. Не negliжирайте нуждата да ги изслушате, когато имат нужда от това. Ако в момента нямате тази възможност, то бъдете внимателни и обяснете на детето, че го разбирате и ще поговорите за нещата, които го тревожат.

РЦПППО-
МОНТАНА

VIII. СПОДЕЛЕНО ЗА И ОТ РОДИТЕЛЯ

РЕСПО

Обръщайте внимание на невербалните признаци, те подсказват много
Понякога децата се чувстват безсилни, когато не могат да изразят вербално своите страхове и притеснения и тогава те реагират под формата на невербални изблици. Не бързайте веднага да ги критикувате и да им правите забележки, а се постарайте да откриете причината за това поведение.

Отделяйте време всеки ден за разговори на различни теми

Въпреки динамиката и заетостта Ви, опитайте да отделите време „Специално за вас“, за да изградите по-силна емоционална връзка. Измислете си теми, за които да говорите с детето, в зависимост от това, което го вълнува.

Стимулирайте самочувствието на Вашето дете

Самооценката и самочувствието са в основата на изграждане на личността. Никога не използвайте епитети и думи, които да влияят негативно на детето. Подбирайте си думите внимателно и бъдете състрадателни. Децата трябва да са наясно, че всеки греша, но Вие сте тези да намерите подходящия начин да ги научите как да преодоляват своите грешки и да ги научите да избират правилния изход. Нека вашите деца знаят, че всеки прави грешки и дори когато не харесвате тяхното поведение, това не означава, че не ги обичате.

Създавайте правила

Правилата и дисциплината са необходими да помогнат на децата да изберат приемливо поведение и да се научат на самоконтрол. Доказано е, че развиването на самоконтрола в ранна детска възраст е предпоставка за успех на личността в бъдеще. Тук важно място заема последователността в изпълнението. Ако детето нарушава правилата, трябва да му отнемате някоя привилегия, като например скъсяването на времето за гледане на телевизия, ползване на нещо, което обича и т.н. В никакъв случай обаче не трябва да подценявате този подход, а да бъдете постоянни и да спазвате поставените правила.

Измислете креативен подход да научавате как се чувства детето ви

Децата понякога трудно изразяват своите емоции и състояние, но съществуват много техники, за да можете да получите тези маркери по невербален начин. Можете да си направите „Моята емоционална кутия“ и да помолите детето всеки ден да изобразява чрез някаква рисунка как е преминал деня му и да пуска посланието в кутията. Този метод е изключително забавен и носи положителна и полезна информация.

Източници:

<https://www.bgonair.bg/a/163-lyubopitno/241490-emotsionalnata-inteligentnost-e-mnogo-vazhna-za-detsata-eto-kak-da-ya-postignete>

<https://www.noviteroditeli.bg/da-pogovorim-zaedno/vsichki-vzrasti/kak-da-vzpitame-emocionalna-inteligentnost-u-deteto>

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

Автор: Елеонора Планинец – ресурсен учител и психолог в РЦПППО - Монтана

РЦПППО-
МОНТАНА

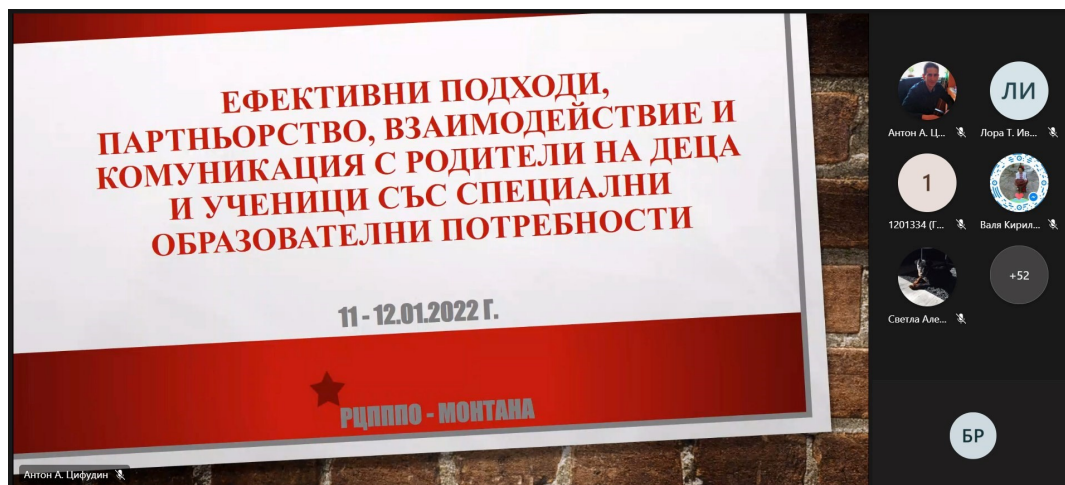
IX. КВАЛИФИКАЦИЯ И ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ.МЕТОДИЧЕСКА ПОДКРЕПА

Квалификационна дейност през учебната 2021/2022 година

РЦПППО – Монтана е държавно специализирано обслужващо звено в системата на предучилищното и училищното образование, което провежда държавна политика за подкрепа на процеса на приобщаващо образование. Изпълнява организационни и методически функции за подпомагане на педагогическите специалисти от детски градини, училища, Центрове за специална образователна подкрепа, Центрове за подкрепа за личностно развитие по отношение на предоставянето на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Програмата за квалификация на педагогическите специалисти за изминалата учебна година бе съобразена с новостите и тенденциите в областта на приобщаващото образование и се осъществи от сертифицирани обучители от състава на Регионален екип за подкрепа за личностно развитие / РЕПЛР/ към РЦПППО - Монтана. Квалификационната дейност имаше за цел да повиши педагогическата, организационната, комуникативната и професионалната компетентност на учителите за работа с деца и ученици със специални образователни потребности. Темите на обученията бяха подбрани след обобщаване резултатите от анкетно проучване на РЕПЛР към РЦПППО – Монтана сред педагогическите специалисти на територията на област Монтана, с помощта на което се определиха, анализираха и обобщиха областите на потребност от методическа подкрепа.

Във връзка с провеждане на обучения с присъждане на кредити, съгласно Наредба №15 за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, обн. ДВ, бр.61/02.08.2019г., РЕПЛР към РЦПППО – Монтана организира и проведе 3 обучения през учебната 2021/2022г., както следва:

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

16-17.11.2021г. обучение на тема: „Административна ангажираност при осигуряване на подкрепа за личностно развитие”- 38 обучени педагогически специалисти;

11-12.01.2022г. обучение на тема: „Ефективни подходи за партньорство, взаимодействие и комуникация с родители на деца и ученици със СОП ”- 75 обучени педагогически специалисти;

РЦПППО-МОНТАНА

IX. КВАЛИФИКАЦИЯ И ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ.МЕТОДИЧЕСКА ПОДКРЕПА

РЕСПО

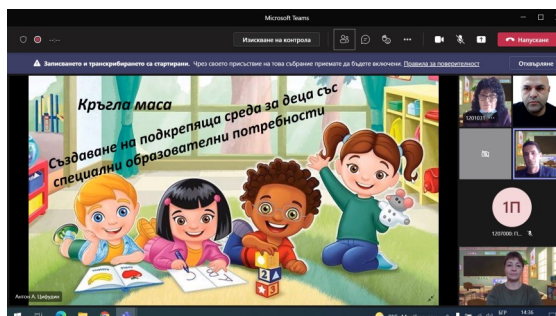
♦ 22-23.02.2022г. обучение на тема „Адаптации за ефективно приобщаване на деца и ученици със СОП”- 70 обучени педагогически специалисти.

В обученията се включиха директори, заместник-директори, координатори на ЕПЛР и педагогически специалисти от образователни институции в областта, които имаха възможността да повишат своите компетентности в областта на предоставянето на допълнителна подкрепа за личностно развитие. Чрез добре подбраната тематична структура на обучителните курсове всички участници имаха възможността практически да се докоснат до същността на приобщаващото образование.

От допълнителна информация по актуални теми се възползваха и други педагогически специалисти от областта, които взеха участие в различни формати на методическа подкрепа, организирани от специалисти на РЦПППО – Монтана:

- ♦ 21.09.2022г. уебинар по повод международната седмица на глухите хора на тема: „Глухота и възможности за ефективно приобщаване на децата с увреден слух“;
- ♦ 10.05.2022г. онлайн информационен семинар на тема: „Същност и стратегии за овладяване на синдрома хиперактивност и дефицит на вниманието в училище“ – 13 на брой участници;
- ♦ Серия от кръгли маси в по-малките общини на областта с цел популяризиране на утвърдени добри педагогически практики в областта на приобщаващото образование, проведени по повод 15 години Регионален център-Монтана;
- ♦ Обзор на цялостната дейност и обобщение на добри практики и модели за работа с деца и ученици със специални образователни потребности бяха направени по време на най-мащабното за годината мероприятие – Регионална конференция на тема „Приобщаващо образование – различни възможности, равни шансове за успех“ . В състояния се на 22-23.03.2022г. в Монтана форум участие взеха 133 участници от образователни институции от областта и страната.

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

Информацията обобщава:
РЕПЛР към РЦПППО - Монтана

РЕПЛР
РЕСПО
РЕСПО-
МОНТАНА

Х. НАГРАДИ И ОТЛИЧИЯ

Грамота „Неофит Рилски“

Екипът на РЦПППО - Монтана поздравява г-жа Виолета Цветанова – старши ресурсен учител в РЦПППО – Монтана по повод удостояването на 24 май – Ден на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност с почетно отличие на Министерство на образованието и науката грамота „Неофит Рилски“. Наградата се присъжда за дългогодишна, цялостна професионална трудова дейност в системата на предучилищното и училищното образование.

*Автор: Антон
Цифудин-психолог в
РЦПППО-Монтана*

РЕСПО

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

Х. НАГРАДИ И ОТЛИЧИЯ

Прием при президента на Република България

Диана Николова - логопед в РЦПППО - Монтана присъства на традиционния прием на президента Румен Радев по случай 24 Май - Ден на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност, който се проведе в Националния исторически музей и събра представители на академичната и научната общност, директори на образователни институции, учители, общественици, културни дейци, хора на изкуството, представители на държавни институции и други.

Автор:
Янита Сейкова—
логопед в РЦПППО—
Монтана

РЕСПО

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

Х. НАГРАДИ И ОТЛИЧИЯ

Талант без граници

И през тази учебна година Алсу Пейчева от III б клас в Трето основно училище „Иван Вазов“, гр. Берковица, взе участие в различни конкурси с рисунки и получи награди.

1. Участие в Национален конкурс организиран от Фондация „Еврика“ на тема: „Космосът- настояще и бъдеще на човечеството“, със спечелено 2 място- м. октомври 2021 г.

2. Участие в самостоятелна изложба- „Синият свят на Алсу и приятели“ - град Русе - м. април 2022 г.

3. Участие в онлайн конкурс „Приказният свят на природата“- грамота – м. април 2022 г.

4. Участие в конкурс „Сезоните на гората“- грамота – м. април 2022 г.

5. Участие в конкурс за рисунка и спечелено I място по повод 150 години от основаването на НЧ „Иван Вазов“- 1872 г. под мотото „Тук се пази споменият за Иван Вазов“ – м. май 2022 г.

Автор: Лъчезар Лазаров – старши ресурсен учител в РЦПППО-Монтана

РЕСПО

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-МОНТАНА

Х. НАГРАДИ И ОТЛИЧИЯ

РЕСПО

Грамоти за приложно изкуство

Грамоти за Елена Калинова и Лилия Надеждова от I ОУ „Никола Първанов“ – Лом за участие в традиционната за община Лом Мартенска изложба – приложно изкуство – 2022г., в която учениците се включиха със свои творби, създадени по Терапевтична програма на РЦПППО – Монтана „Работете ръчички за радост на всички“ с ръководители: Валя Петрова – старши ресурсен учител и Елеонора Планинец – ресурсен учител и психолог.

Автор: Валя Петрова –
старши ресурсен учител в
РЦПППО - Монтана

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

Х. НАГРАДИ И ОТЛИЧИЯ

РЕСПО

Участие в Национален конкурс

Ученици, получаващи допълнителна подкрепа за личностно развитие от П ОУ „Константин Фотинов“ - Лом, участваха в Национален конкурс на списание "Гора" на тема: „Сезоните на гората“.

С грамоти за участие бяха наградени: Алекс Методиев от VII^б клас, Боряна Аспарухова – II^б клас, Николай Георгиев – III^б клас, Силвия Иванова – IV^в клас, Станислав Никифоров – I^а клас.

*Автор: Даниела Алексиева
главен ресурсен учител в РЦПППО - Монтана*

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

XI. ГАЛЕРИЯ „ПОДКРЕПЯЩА УЧЕБНА СРЕДА“

Подкрепяща учебна среда в СУ „Св. Св. Кирил и Методий”, с. Лехчево

Приобщаващото образование в СУ „Св. Св. Кирил и Методий”, с. Лехчево, община Бойчиновци е в подкрепа на повишаването на качеството на образователния процес за всяко дете. За да се осигури подкрепяща среда за ранно педагогическо въздействие и развитие на учениците със специални образователни потребности в началото на учебната 2021/2022 година в училището отвори врати нов специализиран кабинет за приобщаващо образование. Той е обзаведен, оборудван и зареден с дидактични пособия и помагала изцяло със средства от делегирания бюджет на училището. Дейностите, които се извършват в кабинета съдействат за организиране и адаптиране на образователната среда за ефективно включване на учениците със специални образователни потребности и учениците от уязвими групи, изоставащи в усвояването на учебния материал в образователния процес.

В кабинета са обособени два къта, които са оборудвани в зависимост от потребностите на учениците:

кът за усвояване на знания и придобиване на умения – оборудван с разнообразни учебни помагала, дидактични материали, шкаф Монтесори с дървени пъзели за памет и внимание, танграми, геометрични фигури, дъски с различни видове закопчаване, дървени играчки Дидактик – тактилно усещане и др.

шкаф Монтесори

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

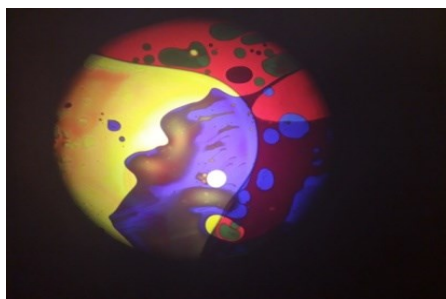

РЦППО-
МОНТАНА

XI. ГАЛЕРИЯ „ПОДКРЕПЯЩА УЧЕБНА СРЕДА“

кът за релакс и отмора, който помага в терапията на децата със СОП – в него са поставени удобни дивани и места за отдиш, цветна водна кула с рибки, акрилно огледало, проектор с въртящ се диск, тактилен панел с кубчета, панел **Lumiglo** за писане и рисуване с лазер от разстояние, тежко одеяло за релакс, барбарони, табуретки, килимчета, които развиват сетивността и възприятията на учениците.

проектор с въртящ се диск

цветна водна кула с рибки

тактилен панел

панел Lumiglo

РЕСПО

Предстои официално откриване на ресурсния кабинет.

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

Автор: Силвия Симеонова

Координатор по чл. 7 от Наредба за приобщаващото образование в СУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Лехчево

РЦППО-
МОНТАНА

XI. ГАЛЕРИЯ „ПОДКРЕПЯЩА УЧЕБНА СРЕДА“

Ресурсен кабинет в V ОУ „Христо Ботев“ - Монтана

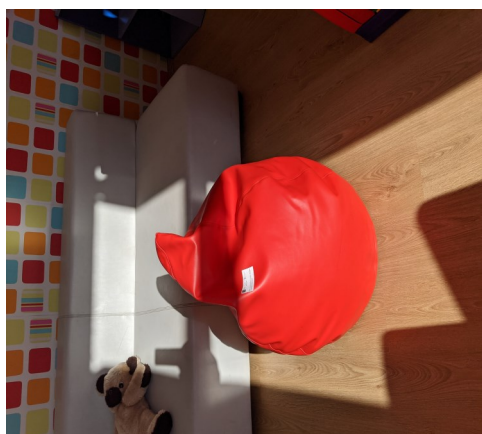
Ученици, получаващи допълнителна подкрепа за личностно развитие в V ОУ „Христо Ботев“ - Монтана, се радват на подкрепяща образователна среда в специализиран кабинет, оборудван чрез участие на образователната институция в изпълнение на дейности по проект BG05M2OP001-3.018 „Подкрепа за приобщаващо образование“, Оперативна програма „Наука и образова-

ние за интелигентен растеж“ 2014-2020г. По Дейност 4 „Закупуване на оборудване за допълнителна подкрепа за личностно развитие, вкл. за специализирани кабинети и помещения“, бяха закупени материални активи за създаване на ресурсен кабинет за целите на допълнителната подкрепа за личностно развитие на учениците в училището:

- Дъска за умножение;
- Комплект за театър с кукли с емоции;
- Магнитна дъска с регулируема височина;
- Комплект за изучаване на дробни;
- Мека къща пъзел;
- Чинове с регулируема височина;
- Табуретки емотикони;
- Барбарони;
- Учителско бюро.

Автор: Марияна Григорова
старши ресурсен учител в V ОУ „Христо Ботев“ - Монтана

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

РЦПППО-
МОНТАНА

РЕСПО

Тел: 0879018130

Имейл: respo_rc_montana@abv.bg

**РЦПППО-
МОНТАНА**

СЛЕДВА ПРОДЪЛЖЕНИЕ...
Екипът на РЕСПО Ви пожелава слънчево и вълнуващо лято!